
Aan de slag in de

Annawijk

Wijkontwikkelingsprogramma

Vastgesteld door het college van B&W op 10 juli 2018

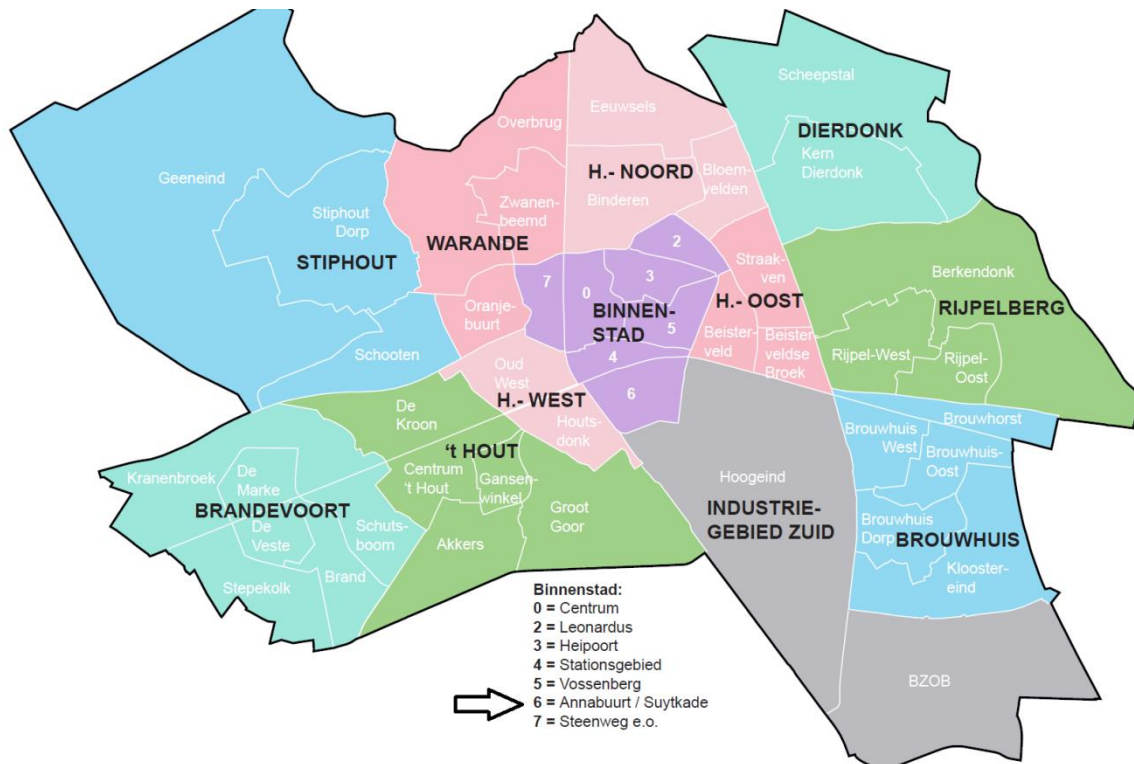
Inhoudsopgave

Voorwoord	pag
<i>Uitgangspunten begin 2017</i>	4
<i>Analyse van de wijk</i>	5
<i>Bouwstenen voor het wijkperspectief</i>	6
Ruimtelijk fysieke wijkanalyse	
De ligging en ruimtelijke opbouw	
<i>Ligging</i>	8
<i>Ruimtelijke opbouw</i>	9
De woningvoorraad	13
De openbare ruimte	
<i>Bestrating</i>	15
<i>Groenvoorzieningen</i>	16
<i>Speelruimte</i>	17
Verkeer en parkeren	
<i>Verkeer</i>	20
<i>Parkeren</i>	20
Sociaal maatschappelijke wijkanalyse	
Profielchets van de wijkbewoners	
<i>Leeftijd</i>	23
<i>Huishoudens</i>	23
<i>Etniciteit</i>	24
Werk en inkomen	26
Leefbaarheid en sociale samenhang	28

Ouderen en jongeren	
<i>Ouderen</i>	31
<i>Jongeren</i>	32
Gezondheid	33
Wijkontwikkelingsprogramma Annawijk	
Wijkontwikkelingsprogramma (een dynamisch document)	35
Bouwsteen 1: Wonen	36
<i>Project 1.1: Groot onderhoud bij de verouderde woningvoorraad</i>	
<i>Project 1.2: Vervanging van de verouderde woningvoorraad</i>	
<i>Project 1.3: Onderzoek naar toekomst duplexwoningen</i>	
<i>Project 1.4: Bepalen toekomstige functie en inrichting binnenterreinen</i>	
Bouwsteen 2: Openbare ruimte	39
<i>Project 2.1: Herinrichting van de openbare ruimte</i>	
<i>Project 2.2: Opwaarderen van openbaar groen en speelruimte</i>	
<i>Project 2.3: Aanpakken van de verwaarloosde voortuinen</i>	
<i>Project 2.4: Beheersen van het parkeren en voorkomen van overlast</i>	
Bouwsteen 3: Sociale cohesie en participatie	42
<i>Project 3.1: Project “aanpak achter de voordeur”</i>	
<i>Project 3.2: Bevorderen van initiatieven op straatniveau</i>	
<i>Project 3.3: Het houden van een sociale veerkracht dialoog</i>	
<i>Project 3.4: Het in stand houden en bevorderen van het verenigingsleven</i>	
Bouwsteen 4: Werk en inkomen	45
<i>Project 4.1: Bevordering van de aanwezigheid van participatiecoaches</i>	
<i>Project 4.2: Schuldhulpverlening</i>	
<i>Project 4.3: Het bieden van collectieve voorzieningen</i>	

Bouwsteen 5: Inzet op ouderen en jongeren	47
<i>Project 5.1: Verruiming van het aanbod van geschikte seniorenhuisvesting</i>	
<i>Project 5.2: Het aanbieden van zorg- en gemaksdiensten</i>	
<i>Project 5.3: Het in beeld brengen en houden van jongeren</i>	
<i>Project 5.4: Jongeren aan Zet</i>	
<i>Project 5.5: Matchmentorproject</i>	
Bouwsteen 6: Gezondheid	49
<i>Project 6.1: Beïnvloeding van de leefstijl</i>	
<i>Project 6.2: Uitvoeren van maatregelen uit het rapport “Gezonde Annawijk”</i>	
<i>Project 6.3: Aansluiting zoeken bij het project “Op eigen kracht naar een gezonde toekomst”</i>	
Bouwsteen 7: Schoon, heel en veilig	51
<i>Project 7.1: Toevoeging aan veiligheidsoverleg</i>	
<i>Project 7.2: Ondersteuning bij uitgroei van Buurtpreventie</i>	
<i>Project 7.3: Schoonhouden van de wijk (o.a. buurtschouw)</i>	
<i>Project 7.4: Afstemming aannemers, politie en ingenieursbureau gemeente Helmond</i>	
Communicatie en Participatie	
<i>Communicatie: Doelstellingen en doelgroepen</i>	53
<i>Participatie: meedenken en meedoen</i>	54
Projecten en activiteitenoverzicht	57

Voorwoord

Uitgangssituatie begin 2017

Medio 2016 heeft er bestuurlijk overleg plaatsgevonden tussen het gemeentebestuur van Helmond en de directeur-bestuurder van woningstichting woCom. Het overleg betrof de toekomst van de Annawijk. De aanleiding voor dit overleg was tweeledig:

1. De mogelijke tijdelijke huisvesting van asielzoekers in de nabijheid van de Annawijk
2. De door woon voorgenomen transformatie en renovatie van de Annawijk

De mogelijke tijdelijke huisvesting van asielzoekers aan de rand van de Annawijk heeft heftige emoties opgeroepen bij veel bewoners van de Annawijk. Hierbij stond de discussie over de tijdelijke komst van vluchtelingen niet op zich, maar werd door veel wijkbewoners geplaatst in het licht van een door hen ervaren veelvoud aan maatschappelijke problemen. Het vormde de aanleiding om expliciet bestuurlijke aandacht te vragen voor de door hen ervaren problematiek.

Op dat moment was woCom ook doende om haar strategisch voorraadbeheer te evalueren. Hierbij kwamen vragen aan de orde voor wat betreft de technische en energetische staat van

de woningen. Ook vroeg men zich af of het huidige aanbod nog wel goed aansluit bij de woningbehoefte in deze wijk. Nadat deze vragen beantwoord zijn, kan een toekomstperspectief worden vastgesteld. Hierbij staat dan de vraag centraal op welke wijze men de huidige woningvoorraad kon transformeren naar de wensportefeuille voor deze wijk. Niet in de laatste plaats zijn de ontwikkelingen in de omgeving van de Annawijk (Suytkade en Stationskwartier) hierbij van belang. Zijn ontwikkelingen in de omgeving complementair of juist concurrerend?

Na bestuurlijk en ambtelijk overleg, maar vooral ook als resultaat van gerichte gesprekken met wijkbewoners en in de wijk actieve professionals, werd door beide partijen de noodzaak onderkend om te komen tot een integrale opwaardering van de Annawijk.

Centraal bij zo'n integrale opwaardering staan de aanpak van de woningvoorraad, investeringen in de openbare ruimte en maatschappelijke ingrepen. Hierbij gaat het dan om een structurele afgestemde aanpak en niet om het reageren op incidenten. Dit laatste is overigens ook niet nodig daar in de tweede helft van 2016 een groot deel van de toen levende issues is opgepakt en verholpen.

Analyse van de wijk

Alvorens te besluiten een plan van aanpak vast te stellen voor de gehele Annawijk, dient eerst een integrale (fysieke en maatschappelijke) analyse te worden opgesteld, waarbij de behoeften van de wijk integraal in beeld komen. Een integrale aanpak vereist dus een duidelijk profiel van deze wijk. Hierbij gaat het niet alleen om informatie over de Annawijk zelf, maar ook om omstandigheden en ontwikkelingen in haar omgeving die van invloed (kunnen) zijn.

Gelukkig is er het afgelopen jaar reeds veel in beeld gebracht van hetgeen er speelt in deze wijk. Hiertoe zijn er interactieve bijeenkomsten met bewoners, ondernemers en in de wijk actieve professionals georganiseerd.

Verder zijn er diverse statistische gegevens voorhanden omtrent de woningvoorraad en de sociale en demografische samenstelling van de wijk. Deze zullen nader worden geanalyseerd.

Woningstichting woCom heeft voor een deel van deze wijk een plan voor haar strategisch voorraadbeheer opgesteld. Hierin wordt een inkijk gegeven over hoe woCom denkt over de toekomst van haar huidige bezit en eventuele noodzakelijke aanpassingen hiervan.

Tot slot wordt de staat van de openbare ruimte bekeken. Hoe is de onderhoudsstaat? Ontbreken er bepaalde functies zoals, parkeer- en speelgelegenheid, en groenvoorzieningen.

Dit alles vormt de input voor de op te stellen wijkanalyse van de Annawijk.

Bouwstenen voor het wijkperspectief

Uit de bevindingen die voortvloeien uit de nu volgende analyse zullen uiteindelijk enkele fysieke en maatschappelijke bouwstenen worden benoemd. Bouwstenen die op hoofdlijnen aangeven wat de diverse betrokkenen echt belangrijk vinden voor de toekomst van de Annawijk.

Deze te benoemen bouwstenen vormen dan de basis voor een uitvoeringsgericht wijkontwikkelingsprogramma. Dit programma geeft de weg aan waarlangs we gezamenlijk een opwaardering van de Annawijk willen bereiken en bestaat uit veelal samenhangende en elkaar versterkende projecten, acties en beleidslijnen.

Wijkontwikkelingsprogramma (een dynamisch document)

Het wijkontwikkelingsprogramma is geen blauwdruk van hét eindbeeld van de buurt. Wél wordt zoveel als mogelijk getracht een duidelijke doorkijk te geven op de gewenste ontwikkelingsrichting voor de komende jaren.

Gezien de dynamische omgeving mag dit programma niet te statisch zijn. Het moet daarom juist een dynamisch document zijn, dat voldoende ruimte biedt voor tussentijdse koerswijzigingen.

De bereikte resultaten en mogelijke koerswijzigingen in de diverse programmaonderdelen worden via een jaarlijkse rapportage verantwoord.

Ruimtelijk fysieke wijkanalyse

De ruimtelijk fysieke analyse zal zich dan ook vooral richten op de volgende thema's:

A. Ligging en ruimtelijke opbouw

B. Woningvoorraad

C. Openbare ruimte

D. Verkeer en parkeren

De ligging en ruimtelijke opbouw

Ligging

De Annawijk is een relatief kleine woonwijk in het zuiden van Helmond en is grotendeels in de jaren vijftig gerealiseerd. In de jaren tachtig is er tussen het station en de bestaande wijk een nieuwe buurt gebouwd, Overspoor.

De wijk wordt omsloten door de spoorweg in het noorden, de Zuid Willemsvaart in het westen, een bedrijventerrein in het oosten en een voormalig industriegebied in het zuiden. Dit laatste gebied wordt thans getransformeerd tot een wijk bestaande uit woningbouw, onderwijsinstellingen, hotel met leisure activiteiten en kantoren. In deze wijk, Suytkade worden wonen, werken, recreëren en onderwijs gecombineerd.

Annawijk en omgeving

Ingeklemd tussen het spoor, het kanaal en de bedrijventerreinen was er jarenlange sprake van een geïsoleerde wijk met weinig (uitnodigende) verbindingen met de rest van Helmond. Hierin is de afgelopen jaren verandering gekomen met de ontwikkeling en realisatie van het transformatiegebied Suytkade en de aangelegde onderdoorgang onder de spoorweg. Deze onderdoorgang verbindt de Annawijk rechtstreeks met het vernieuwde stationsgebied en het stadscentrum. Men name de laatste ontwikkeling was van belang om het isolement te doorbreken. De plannen in Suytkade kunnen hieraan een verdere bijdrage leveren. Door beide ontwikkelingen ligt de Annawijk niet meer afzijdig, maar vormt een entree van het zuidelijke gedeelte van Helmond.

Ruimtelijke opbouw

Zoals aangegeven wordt de Annawijk doorkruist en omgeven door infrastructurele lijnen. Hierdoor wordt de Annawijk duidelijk begrenst en in een aantal kwadranten verdeeld.

In feite kan de Annawijk in drie deelgebieden onderscheiden worden. Deze driedeling wordt bewerkstelligd door de elkaar kruisende Engelseweg en Floreffestraat, welke in het verlengde ligt van de noord-zuid onderdoorgang bij het spoor.

De Engelseweg is een oost-west verbinding die de wijk door haar brede profiel scheidt in een zuidelijk en noordelijk deel en hiermee feitelijk een echte barrière vormt. De Floreffestraat deelt de wijk vervolgens op in een oostelijk en westelijk deel. In feite wordt de wijk door deze kruisende wegen gedeeld in een aantal segmenten, ieder met een eigen karakter.

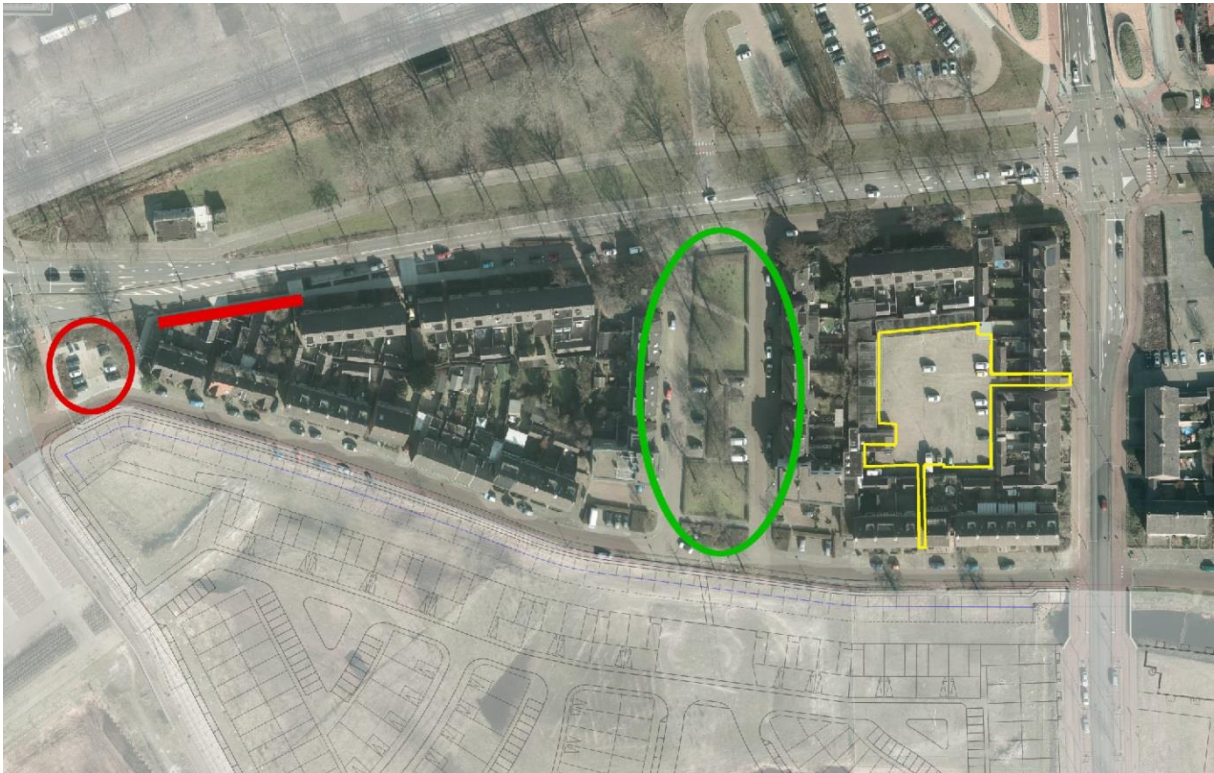

Zuidwestelijke segment

Het zuidelijke deel bestaat voornamelijk uit grondgebonden woningen die in blokken aan straten zijn gesitueerd. Hierbij bestaat het zuidoostelijke segment hoofdzakelijke uit sociale huurwoningen. Het zuidwestelijke segment bestaat uit een mix van met name koopwoningen en enkele huurwoningen.

Typerend voor dit zuidelijke deel van de Annawijk zijn de grote verharde binnenterreinen, die hoofdzakelijk voor parkeren worden gebruikt. De omliggende bebouwing sluit met

achtertuinten, garages, schuurtjes en schuttingen hierop aan. Deze grote verharde binnenterreinen kennen een verouderde functionele inrichting met een geringe meerwaarde voor de buurt.

Naast deze verharde terreinen ligt binnen het zuidwestelijke deel het Annaplein met een brede groene middenberm met daarop grote volwassen bomen en een speelplekje. Aan weerszijden van dit plein ligt een complex van wederopbouw woningen. Op de hoeken van het Annaplein – Hoogeindsestraat liggen twee complexjes met appartementen. Op de begane grond hiervan is een kapper en (voormalige) horecavoorziening gesitueerd. Het groen van het Annaplein zal in de toekomst een vervolg krijgen in Suytkade.

Bij de westelijke entree van de Annawijk is een klein parkeerterrein gesitueerd met 8 parkeerplaatsen. Een functionele inrichting die geen recht doet aan de gezamenlijke wijkentree Annawijk – Suytkade. Hetzelfde geldt voor de uiterste westhoek waar achtertuinen grenzen aan de Engelseweg.

Zuidoostelijke segment

Het zuidoostelijke segment wordt begrensd door de Engelseweg, het Montgomeryplein, de Hoogeindsestraat en de Floeffestraat. Ook hier zijn overwegend eengezinswoningen aanwezig, met incidenteel een aantal duplex woningen. De meeste woningen zijn huurwoningen van woCom, enkele zijn particulier bezit.

Deze woningen zijn gegroepeerd in drie gesloten bouwblokken die allen openbaar toegankelijke parkeerterreinen hebben. Evenals in het zuidwestelijke segment grenzen

hieraan garages, bergingen en achtertuinen. Naast de hoofdontsluiting worden deze terreinen ook ontsloten door kleine gangetjes.

In het gebied wordt vrijwel alleen gewoond, maar toch treft men er nog twee bijzondere functies aan, te weten het kleine verouderde wijkhuis aan de Hoogeindsestraat en het Annatheater.

Het Annatheater betreft een voormalige kerk welke als markant gebouw op de gemeentelijke monumentenlijst staat. Het Annatheater ligt centraal in de wijk op de hoek van de twee hoofdwegen. Ruimtelijk is het een centraal punt waarbij het gebouw op een plein staat en zich naar 3 zijden richt. Het plein is overigens uitermate pover ingericht.

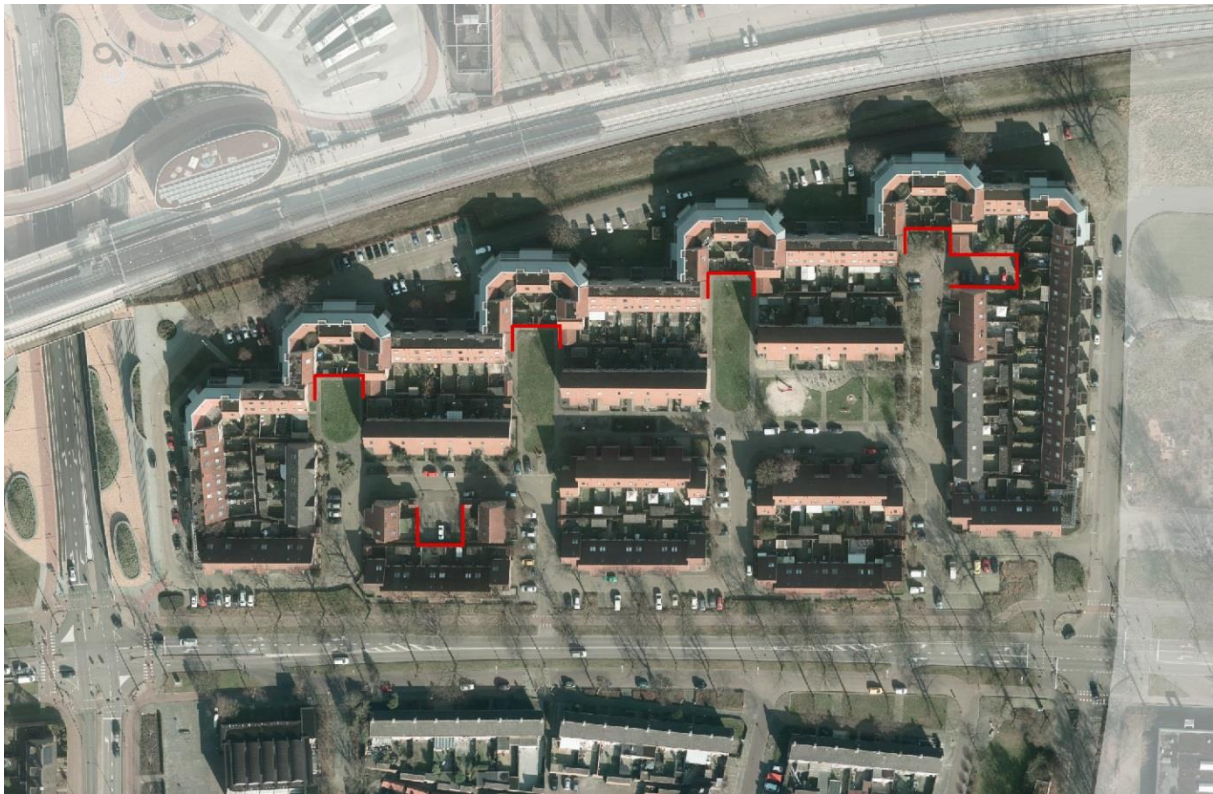
Het wijkhuis is verouderd en kent een lage bezettingsgraad. Toch vervult het een ontmoetingsfunctie voor een deel van de wijkbewoners. Het aan de achterzijde van het wijkhuis gelegen jeugdhonk de Vonk worden diverse activiteiten voor de jongeren in de wijk georganiseerd die druk bezocht worden. Verder is grenzend aan de achterzijde van het buurthuis, aan de Postelstraat, het uitvaartcentrum Spierings gevestigd.

Aan de rand van het zuidoostelijke segment ligt op de overgang naar het bedrijventerrein het groene Montgomeryplein met daarop een trapveldje. Verder treft men in de woonstraten wat groene plantsoentjes en een enkele laanbeplanting aan.

Noordelijke segmenten

Ten noorden van de Engelseweg liggen de twee noordelijke segmenten, te weten het buurtje Overspoor en een onbebouwd smal wijkdeel ten westen van de Verlengde Stationsweg, welke hoofdzakelijk bestaat uit parkeergelegenheid en groen. Tevens ligt er een uitlaatterrein voor honden.

De bebouwing aan de noordzijde van Overspoor vormt een gesloten wand (richting het spoor) naar buiten toe. Deze aangesloten wand kent (vrijwel) geen interactie naar de binnengebieden. Ondanks dat er een geluidsluwe transparante gevel is aangebracht kenmerkt dit deel van de wijk zich door zijn geslotenheid. Het binnengebied maakt een geheel andere indruk dan de noordelijke rand. Hier liggen grondgebonden woningen met voor- en achtertuin en diverse groene zones, welke overigens voor een groot deel leeg zijn en weglopen tegen de schuttingen. Verder is er in dit gebied een speelplek ingericht. Door het binnengebied loopt een ontsluiting voor auto's waaraan het parkeren gesitueerd is.

De woningvoorraad

In de gehele Annawijk staan 438 woningen, waarvan 99 woningen gelegen zijn in Overspoor. Daar waar het in Overspoor woningen betreft die in de jaren tachtig werden gebouwd, zijn de woningen ten zuiden van de Engelseweg voornamelijk woningen uit de jaren 50. Het is met name de onderhoudssituatie van de woningen welke voor woCom de aanleiding vormt voor de voorgenomen renovatie en gedeeltelijke sloop.

Van de 438 woningen in de Annawijk behoren 80 woningen (18,3%) tot het koopsegment. 357 woningen zijn huurwoningen (81,5%), welke hoofdzakelijk in bezit zijn van woCom. De koopwoningen zijn met name gelegen ten westen van de Floreffestraat en aan Overspoor, zijde van de Engelseweg. Hiermee is de Annawijk te karakteriseren als een wijk waar hoofdzakelijk gehuurd wordt en hiermee aanmerkelijk afwijkt van het Helmondse gemiddelde van zo'n 53% koopwoningen.

Voor wat betreft de bouwwijze bestaat de Annawijk uit 309 eengezinswoningen (70,5%) en 129 meergezinswoningen (29,5%). De meergezinswoningen liggen hoofdzakelijk geconcentreerd in de buurt Overspoor. De verhouding meergezins-eengezinswoningen wijkt in beperkte mate af van de Helmondse percentages.

Het dominante woningtype is rijtjeswoningen. Naast de appartementen in Overspoor treft men aan de Postelstraat / Zandstraat 18 maisonnettes en 28 duplex boven- en benedenwoningen in de Postelstraat, Norbertijnenstraat en Floreffestraat / Hoogeindsestraat aan.

De woon technische staat beoordeelt woCom in haar strategisch voorraadbeheer, zeker die van de woningen ten zuiden van de Engelseweg, als beperkt. De woningen zijn in het algemeen vrij klein en in sommige gevallen betreft het maisonnettes of en beneden- en bovenwoningen. In sommige gevallen hebben de woningen geen optimale plattegrond en is er bij een aantal sprake van achterstallig onderhoud. Qua oppervlaktes van gebruiksruimte, doucheruimte en verkeersruimte, de trappen en een onlogisch geplaatst toilet kunnen de woningen nog verbeterd worden. Daarnaast hebben deze woningen een gemiddeld energielabel op D-niveau, hetgeen volgens de energieconvenant in 2020 een gemiddeld energielabel B moet zijn.

Gezien het bovenstaande kan worden geconcludeerd dat de woningvoorraad verouderd is en deels vernieuwd en deel genoveerd moet worden. Hierbij zal aandacht bestaan voor diverse energetische ingrepen.

Thema	Aantal in de buurt	% in de buurt	% in Helmond
Woningen			
Aantal	438	100	100
Bouwwijze			
Eengezins	309	70,5	75,3
Meergezins	129	29,5	24,7
Koop/huur verhouding			
Koop	76	17,4	52,6
Huur	360	82,2	45,8
Onbekend	2	0,5	1,6
Bouwjaar			
<50	13	3,0	8,6
1950 – 1979	193	44,1	31,5
1980 – 1989	232	53,0	23,8
1990 – 1999	0	0	17,6
2000 – 2009	0	0	13,9
2010 of later	0	0	4,6

Openbare ruimte

Het stelsel van straten, pleinen en groengebieden vormt samen de openbare ruimte van de Annawijk. De openbare ruimte biedt plaats aan een reeks van activiteiten, zoals, spelen, verkeer, parkeren, hond uitlaten, recreëren en ontmoeten. Wil de openbare ruimte een positieve bijlage leveren aan de buurt, dan dient de staat van deze openbare ruimte op orde te zijn.

De afgelopen jaren is tijdens gesprekken met bewonersorganisaties en uit wijkschouwen gebleken dat vanuit de wijk nadrukkelijk aandacht wordt gevraagd voor de staat van de openbare ruimte. Dit heeft geleid tot het incidenteel verhelpen van de ergste pijnpunten.

Bestrating

In eerste oogopslag kent de openbare ruimte van de Annawijk een gedateerde inrichting en voldoet niet meer aan de eisen van de huidige tijd. Dit uit zich onder meer in een zichtbare slijtage van het openbare groen, straatmeubilair, speelplekken en de bestrating.

Voor wat betreft de staat van de bestrating moet evenwel de opmerking gemaakt worden dat dit niet zozeer de rijwegen betreft (die in de jaren '90 vernieuwd zijn), maar des te meer de trottoirs, waarin de tegels verweerd en verouderd zijn.

De povere uitstraling van de openbare ruimte wordt versterkt door de vele slecht onderhouden, zelfs verwaarloosde, voortuintjes, welke geregeld volledig bestraat zijn en daardoor dienst doen als parkeerplaats. Een verbetering van de openbare ruimte beperkt zich daarom niet tot de straten, maar zou eigenlijk opgepakt moeten worden voor de gehele ruimte tussen de gevels van de woningen (dus inclusief de voortuinen). Aandacht wordt besteed aan vergroening conform de ideeën van de "klimaat neutrale stad"

Dit beeld wordt versterkt door de matige kwaliteit van de diverse binnenterrein (eigendom van woCom) die een semi-openbaar karakter hebben. Ook deze terreinen hebben een sterk verouderde en stenige uitstraling en worden veelal omzoomd door verouderde garages of erfafscheidingen met een versleten uitstraling.

Een verbetering van de openbare ruimte is overigens niet alleen aan de orde vanwege de veroudering. Ook biedt het kansen om de openbare ruimte dusdanig in te richten zodat ze functioneel meer aansluiten bij de eisen van deze tijd. Zo kan een herinrichting de parkeersituatie verbeteren en kunnen maatregelen in het kader van het 30-km regime doorgevoerd worden. Dit in samenhang met de verbetering van de groensituatie en vernieuwing van het straatmeubilair.

Groenvoorzieningen

Alle segmenten van de Annawijk, uitgezonderd Overspoor, beschikken over betekenisvolle groene plekken. Denk hierbij aan de zware volwassen groenstructuur aan de Engelseweg, het parkje aan het Annaplein, de groenzone aan de Montgomerystraat en de aantrekkelijke robuuste groen-blauwe structuur (de Aa) aan de zuidzijde van de wijk op de grens met Suytkade. Daarnaast kent de wijk een directe aantrekkelijke groene verbinding naar het station en centrum.

Zoals aangegeven vormt Overspoor hier een uitzondering op. In dit deel van de wijk zit weliswaar voldoende “lucht” tussen de bebouwing, maar de huidige inrichting en het onderhoud hiervan is erg marginaal en het nodigt niet uit om er te verblijven.

Wanneer men de landelijke groennorm hanteert, blijkt dat de groennorm van 75 m² per woning in de Annawijk niet wordt gehaald. Naast het feit dat de hoeveelheid groen beperkt is, kan men ook stellen dat het groen sterk versnipperd en de invulling en het onderhoud als laagwaardig wordt ervaren.

Een verdere vergroening van de wijk zou vorm kunnen krijgen door het introduceren van eenrichtingsverkeer.

Opvallend is dat veel bomen in de verharding staan. Dit heeft gevolgen voor de ontwikkeling en de duurzaamheid van de bomen. Het groen aan de Engelseweg is dan wel robuust, maar

kan zich slecht ontwikkelen omdat jonge bomen geplant zijn onder de kruin van oude bomen. Het is waarschijnlijk dat veel bomen in een slechte conditie verkeren.

Ook treft men terreinen van derden aan die openbaar ogen, maar dat feitelijk niet zijn. Hiervan is de inrichting en het onderhoud marginaal. Een goed voorbeeld hiervan is het gebied rondom het Annatheater. Opwaardering van dit terrein, dat centraal en bij de entree van de wijk is gelegen, is daarom erg gewenst.

Als men het groen van gevel tot gevel bekijkt dan vallen de vele slecht onderhouden en vaak verharde voortuinen op. E.e.a. impliceert dat men bij de opwaardering van het groen niet alleen naar de openbare ruimte moet kijken, maar beslist ook naar de voortuinen welke onderdeel uitmaken van de groenbeleving in deze wijk.

Speelruimte

In de Annawijk zijn diverse speelvoorzieningen aanwezig. Deze zijn redelijk evenwichtig over de wijk verdeeld. Het betreft de volgende 3 speelplekken.

Speelplek Montgomeryplein

Deze speelplek verkeert in goede staat en er is zeker voldoende aanbod voor een brede doelgroep. Wel verdienen de speeltoestellen voor de jongsten extra aandacht. Toevoeging voor de jongsten is gewenst. Gelegenheid tot sport en spel (voor de oudere jeugd) is op dit speelveldje voldoende aanwezig.

Montgomeryplein

St. Annaplein

Speelplek St. Annaplein

Op het St. Annaplein treft men ook spelgelegenheid aan voor de jeugd. Hiervan is de kwaliteit voldoende. Opvallend is wel dat er onvoldoende voorzien is in het spelen voor de leeftijdsgroep 5 t/m 9 jaar.

Op dit moment speelt het idee om een verbinding met Suytkade te maken, waardoor het bereik van de geplande voorziening in Suytkade wordt verruimd. De aldaar geplande speelplek wordt als formele speelplek ingericht met diverse spelaanleidingen en speeltoestellen.

Speelplek Overspoor

Deze recent vernieuwde speelplek is thans alleen aantrekkelijk voor de jonge leeftijdscategorie en er zijn weinig uitdagingen; zeker voor de oudere jeugd. Aansluiting met het groen rondom de speelplek is matig en eenvoudig. De speelplek zou beter moeten worden ingepast in het groen en de speeltoestellen zouden een geheel moeten uitstralen.

Overspoor

Verder is de bereikbaarheid van de andere in de wijk gelegen speelplekken lastig vanwege het feit dat Overspoor wordt omsloten door aanwezige barrières, zoals de spoorlijn en de Engelseweg.

Vanuit de speelruimtevisie is het de wens deze speelplek te upgraden zodat het voor een brede doelgroep aantrekkelijk wordt.

Al met al valt te concluderen dat er een redelijke spreiding van speelvoorzieningen in deze wijk aanwezig is, maar dat van niet alle doelgroepen de behoefte gedekt wordt. De ambitie is daarom om een dekkend aanbod van formele speelplekken voor een brede doelgroep aan te bieden.

In het algemeen kan gesteld worden dat naast de kwaliteit van de openbare ruimte ook een aantal hierbinnen gesitueerde functies onder druk staan, te weten met name spelen en parkeren. De komende jaren is daarom niet alleen een opwaardering van de openbare ruimte nodig, maar zal ook aandacht dienen te bestaan voor het optimaal benutten van de beschikbare ruimte.

Verkeer en Parkeren

Verkeer

Vanuit het oosten wordt de Annawijk ontsloten door een oost-west verbinding, bestaande uit de Engelseweg en Hoogeindsestraat, welke aansluiten op een kruispunt van de Zuid Willemsvaart met de spoorlijn Helmond – Eindhoven. Dit was tot voor enige tijd geleden de hoofdonthuizing van deze relatief geïsoleerd gelegen wijk.

De enige jaren geleden in zuid-noordwaartse richting aangelegde spoorse doorsnijding bij het station en voortzetting hiervan in de Floreffestraat verzorgt thans een goede aanhaking van deze wijk op het stationsgebied en het centrum van Helmond. Hiermee wordt het bestaande isolement grotendeels opgeheven.

Zoals reeds in een eerdere paragraaf beschreven, kan de Annawijk door deze verkeersstructuur in drie deelgebieden worden onderscheiden. Deze driedeling wordt bewerkstelligd door de elkaar kruisende Engelseweg en Floreffestraat, welke in het verlengde ligt van de noord-zuid onderdoorgang bij het spoor. De Engelseweg scheidt de wijk door haar brede profiel in een zuidelijk en noordelijk deel en vormt hiermee feitelijk een echte barrière tussen de oorspronkelijke Annawijk en de later gebouwde buurt Overspoor.. De Floreffestraat vormt een beperktere deling in oost en west.

De oorspronkelijke Annawijk is verder opgebouwd uit een heldere structuur van relatief smalle woonstraten, waar langs het parkeren plaatsvindt. Het stratenpatroon van Overspoor is minder helder en kenmerkt zich door een grillig, niet altijd overzichtelijk, verloop.

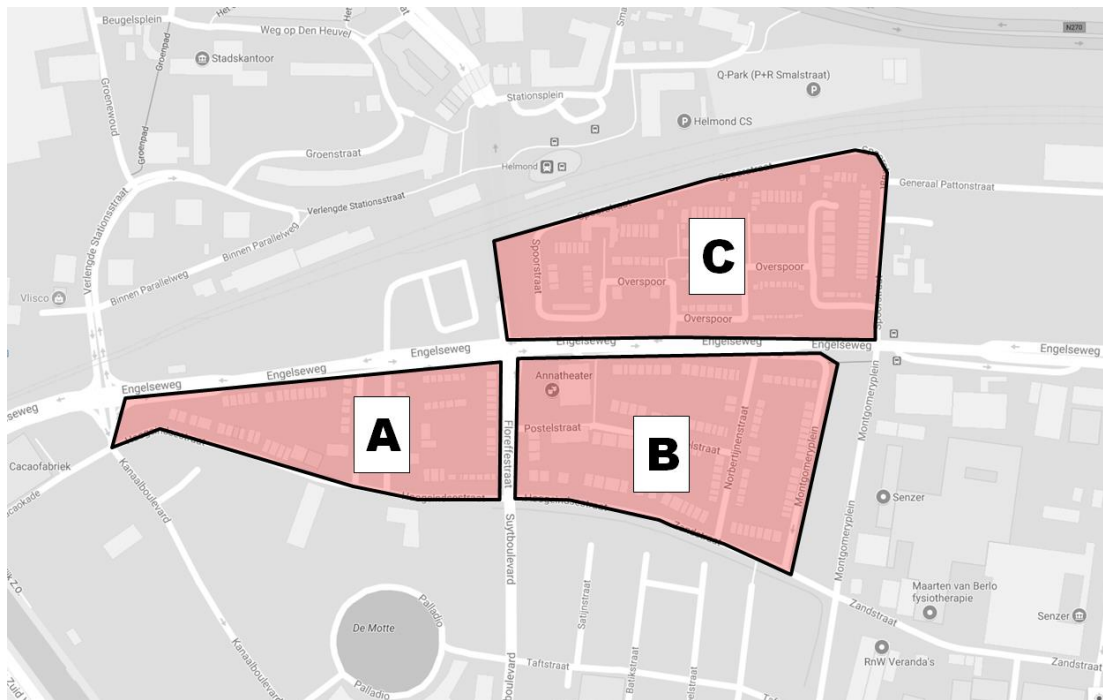
Parkeren

De parkeerbalans in de Annawijk is sluitend. Bij een parkeernorm van 1,4 per woning zijn normatief 645 parkeerplaatsen benodigd, terwijl er 693 parkeerplaatsen beschikbaar zijn. Dit parkeren vindt grotendeels plaats in parkeervakken, langsparkeren op straat en op binnenterreinen. In mindere mate wordt er geparkeerd op eigen terrein en in de relatief vele parkeergarages op de aanwezige binnenterrein. Deze laatste vorm van parkeren is overigens niet meegenomen in de parkeerbalans. Dit niet in de laatste plaats vanwege de wens van eigenaar woCom om deze gezien de slechte staat te willen slopen

Op het moment dat men kijkt naar de 3 segmenten welke door de verkeersstructuur wordt gecreëerd, dan kan men concluderen dat de parkeerbalans in de 2 deelgebieden van de oorspronkelijke Annawijk (segment A en B) kloppend is. Hier is men overigens wel voor een groot gedeelte afhankelijk van het parkeren op de aanwezige binnenterreinen.

Kijkt men naar het deelgebied Overspoor, als derde deelgebied, dan kan men concluderen dat het aantal parkeerplaatsen (226) bij lange na niet het normatieve aantal (322) haalt.

	Nodig	Beschikbaar
Deelgebied A	112	147 (incl. 50 op binnenterrein)
Deelgebied B	211	218 (incl. 58 op binnenterrein)
Deelgebied C	322	226

Naast het feit dat Overspoor een normatief tekort kent en daarnaast gebruikt wordt voor lang parkeren voor treinreizigers, kan men concluderen dat men in de oorspronkelijke Annawijk afhankelijk is van de parkeercapaciteit op de binnenterreinen, hetgeen een duidelijke claim legt op de toekomstige functie van deze terreinen. Hierover zal, vanwege het belang voor de parkeerbalans, nadrukkelijk overleg moeten plaatsvinden met woCom.

Een tweede bedreiging voor de parkeerbalans vormt het onbetaald parkeren op het parkeerterrein bij de Cacaofabriek en aan de achterzijde van het NS-station. Op beide terreinen wordt gratis geparkeerd door bezoekers van het centrum en het NS-station. Op het moment dat op beide plekken een regime van betaald parkeren wordt ingevoerd, zal de parkeerbalans in de Annawijk onder druk komen te staan. Dit als gevolg van het uitwijken van de huidige parkeerders op beide terreinen naar nabijgelegen parkeerplekken in de Annawijk. In het verleden leidde dit tot de nodige overlast voor en onvrede bij de omwonenden.

Het invoeren van vergunningshouders-parkeren, om bovenstaande situatie te voorkomen, wordt zeer waarschijnlijk door de huidige bewoners afgewezen. Het is wel van belang om draagvlak te creëren voor een vast te stellen toekomstig parkeerregime.

Sociaal maatschappelijke analyse

In de inleiding is reeds aangegeven dat de mogelijke tijdelijke huisvesting van asielzoekers in de Annawijk heftige emoties heeft opgeroepen bij veel bewoners van de Annawijk. Hierbij stond de discussie omtrent de tijdelijke komst van vluchtelingen niet op zich, maar werd vooral door de wijkbewoners geplaatst in het licht van een veelvoud van maatschappelijke problemen.

Om hier goed zicht op te krijgen is het wenselijk om naast de eerdere analyse van de fysieke omgeving deze wijk ook maatschappelijk tegen het licht te houden.

Deze maatschappelijke analyse zal zich dan ook vooral richten op de volgende thema's:

A. Profielschets van de wijkbewoners

B. Werk en inkomen

C. Leefbaarheid en sociale samenhang

D. Gezondheid

E. Ouderen en jongeren

Profielschets wijkbewoners

Leeftijd

Per 1 januari 2017 woonden er 896 inwoners in de Annawijk (incl. Overspoor e.o.). Dit maakt de Annawijk tot een van de kleinere woonwijken in Helmond. Er staan 438 woningen (incl. 99 woningen in Overspoor e.o.).

In vergelijking met geheel Helmond kent de wijk een jonge bevolkingssamenstelling. Zo zijn, afgezet tegen Helmond als geheel, de jongste leeftijdscategorieën (0-29 jaar) en middengroep (30-54 jaar) ruimer vertegenwoordigd.

De relatief jonge bevolkingsopbouw komt ook tot uitdrukking in het percentage 55-plussers. Met 18,6% ligt dit aanmerkelijk lager dan het Helmonds gemiddelde van 28,9%. De reden van de relatieve afwezigheid van ouderen is waarschijnlijk gelegen in het feit dat zij de Annawijk verlaten bij gebrek aan geschikte seniorenhuisvesting.

De ruime aanwezigheid van goedkope grondgebonden eengezinswoningen verklaart daarentegen dat er veel jongere huishoudens wonen.

Thema	Aantal in de buurt	% in de buurt	% in Helmond
Bevolking			
Leeftijd	896	100	100
0 – 14 jaar	170	19	17,7
15 – 29 jaar	200	22,3	17,5
30 – 44 jaar	224	25	19,5
45 – 54 jaar	136	15,2	16,3
55 – 64 jaar	87	9,7	12,5
65 – 79 jaar	66	7,4	12,9
80 jaar en ouder	13	1,5	3,5

Huishoudens

Begin 2016 waren er 424 huishoudens woonachtig in de Annawijk (incl. Overspoor e.o.). Qua samenstelling van deze huishoudens valt vooral op dat er relatief veel alleenstaanden wonen, te weten 43,4%. In Helmond als geheel betrof dit percentage 33,6%. Gezien het relatief lage percentage 55-plussers kan worden geconcludeerd dat dit hoge percentage alleenstaanden niet ligt aan vele alleenstaande ouderen. Veel van deze (veelal jongere) alleenstaanden wonen in het complex Overspoor.

Het percentage paren zonder kind ligt onder het Helmonds percentage, te weten 19,8% vs. 28,2%.

Uit de tabel kan mede worden geconcludeerd dat het 63,2% huishoudens betreft zonder kinderen. Terwijl dit percentage voor Helmond op 61,8% ligt.

Het percentage eenoudergezinnen ligt met 12,7% boven het Helmonds gemiddelde van 8,1%.

Thema	Aantal in de buurt	% in de buurt	% in Helmond
Huishoudens			
Aantal	424	100	100
Paar zonder kinderen	84	19,8	28,2
Paar met kinderen	98	23,1	29,8
Eenoudergezin	54	12,7	8,1
Alleenstaande	184	43,4	33,6
Overig	4	0,9	0,3

Etniciteit

Naar etniciteit gekeken was op 1 januari 2017 zo'n 55,9% van de inwoners van de Annawijk Nederlands. Dit is aanmerkelijk minder dan het Helmonds gemiddelde van 74,6%. Op dit aspect scoort de Annawijk op het niveau van de Leonardusbuurt, en een stuk lager dan de huidige aandachtswijk Oud West.

Bijna de helft van de inwoners van de Annawijk heeft dus geen Nederlandse etniciteit en is hiermee een van de wijken met relatief veel allochtonen.

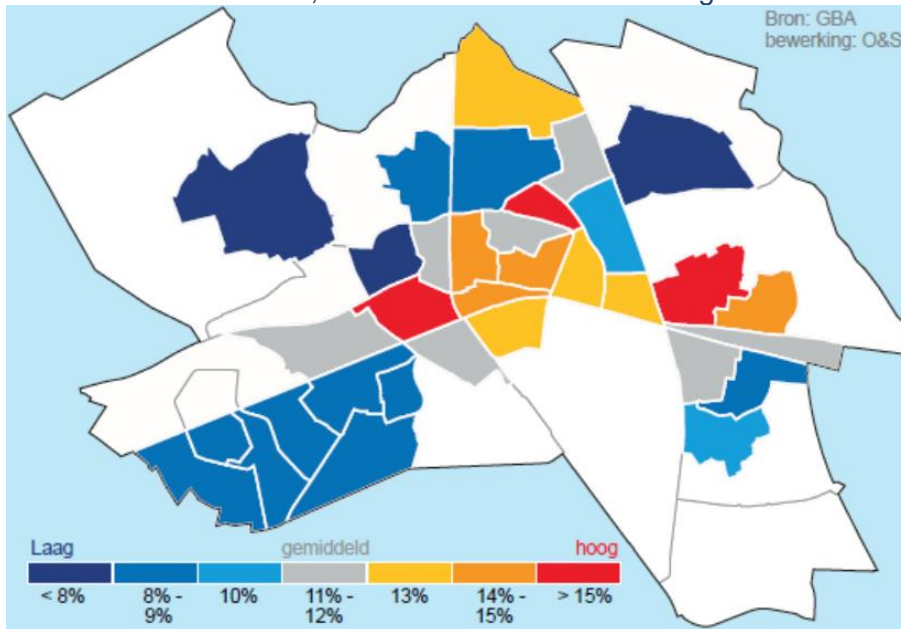
Hierin zijn met name de niet-westerse groepen met 25,8% sterk vertegenwoordigd, terwijl het Helmonds gemiddelde 12,7% bedraagt.

Het percentage overig westers, zoals bijv. MOElanders, bedraagt 18,4%, hetgeen iets boven het Helmonds percentage van 12,9% ligt.

Thema	Aantal in de buurt	% in de buurt	% in Helmond
Etniciteit			
Aantal	896	100	100
Nederlands	501	55,9	74,6
Overig westers	165	18,4	12,9
Marokkaans	83	9,3	4,3
Turks	26	2,9	2,7
Surinaams/ Antilliaans	13	1,5	1,5
Overig niet westers	108	12,1	4,2

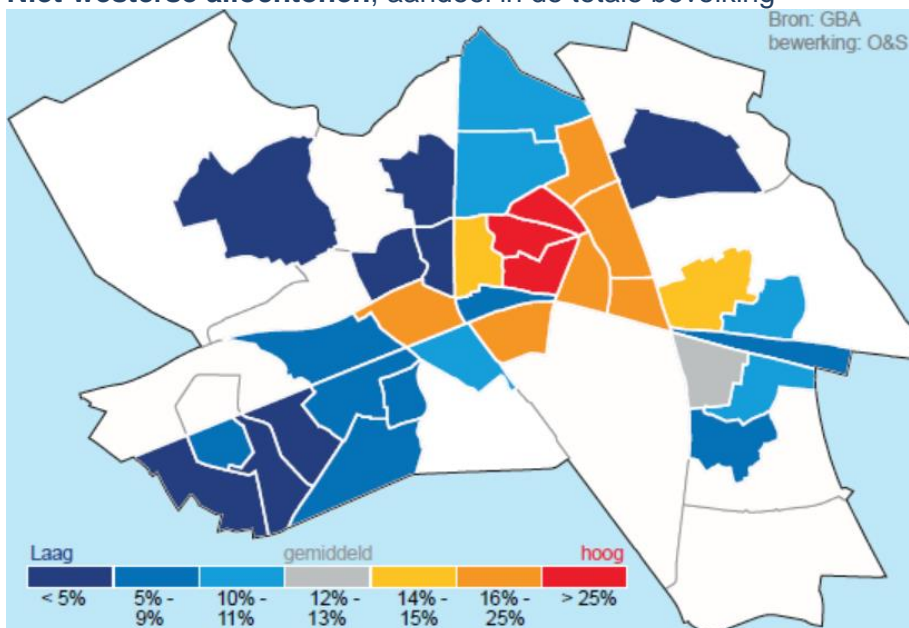
In de onderstaande kaartjes wordt de spreiding van Westerse en Niet- westerse alloctonen over Helmond weergegeven. Het beeld van de Annawijk wordt hierin waarschijnlijk iets vertekend weergegeven daar de gepresenteerde cijfers niet alleen de Annawijk betreffen maar tevens de in aanbouw zijnde wijk Suytkade.

Westerse alloctonen, aandeel in de totale bevolking

bron: sociale atlas 1-1-2013

Niet-westerse alloctonen, aandeel in de totale bevolking

bron: sociale atlas 1-1-2013

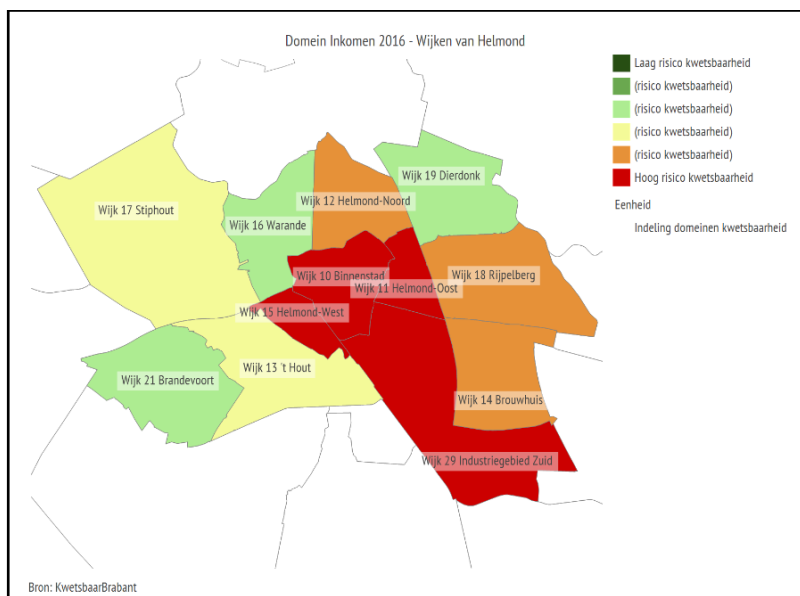
Werk en inkomen

Uit de onderstaande tabel blijkt dat de Annawijk (incl. Suytkade) voor wat betreft de arbeidsparticipatie slechter scoort dan de gemiddelden voor Helmond als geheel.

Gezien het verwerken van de gegevens van de bewoners van Suytkade mag verondersteld worden dat de percentages met betrekking tot werkloosheid, bijstand en gemiddeld besteedbaar inkomen in de Annawijk een stuk ongunstiger zijn dan de in de tabel gepresenteerde.

Thema	Aantal in de buurt	% in de buurt	% in Helmond
Sociaal economische kenmerken incl. Suytkade			
Totaal		100	100
Werkloosheid (16-64 jarige)	60	5,3	4,9
Bijstand (16-64 jarige)	110	9,7	5,0
Gemiddeld besteedbaar inkomen per huishouden	26.100	77	Index 100

Een andere indicator voor de lage sociaal economische positie is te vinden in het rapport "Hoe staat Helmond er voor anno 2014?". In dit rapport wordt het sociaal minimum gebruikt om de potentiële omvang van armoede in een context te kunnen plaatsen. Hierbij is het sociaal minimum gelijk aan de bijstandsnorm. Bij het toekennen van allerlei gemeentelijke inkomensvoorzieningen wordt de grens van 105 of 110 % van het sociaal minimum gebruikt. Het blijkt dat 13 a 15 % van de bewoners van het gebied Annawijk/Suytkade een inkomen heeft dat onder het sociaal minimum ligt. Wederom moet evenwel nog een correctie worden gemaakt vanwege het samenvoegen van de gegevens voor beide gebieden.

De kwetsbaarheid van de bewoners van de Annawijk blijkt ook uit het recent in opdracht van de Provincie Brabant opgestelde rapport “Kwetsbaar Brabant”. Hieruit valt af te leiden dat de Annawijk op het gebied van inkomen een hoog risicoprofiel heeft. Dit profiel wordt ingegeven door de volgende indicatoren; het hebben van schulden; het ontvangen van een bijstandsuitkering; en moeite hebben met rondkomen.

Er zal daarom de komende jaren worden ingezet op vergroting van kansen op werk. Naast het feit dat door het hebben van betaald werk de inkomenspositie verbeterd, bieden werk, maar ook een zinvolle dagbesteding, de belangrijkste verbeteringsmogelijkheid voor deze mensen. Hiermee neemt hun kwetsbaarheid af.

Leefbaarheid en sociale samenhang

De Annawijk is van oudsher een wijk waar men elkaar kent, alles samen onderling regelt en weinig bemoeienis van buitenaf krijgt. Lange tijd leefden de bewoners geïsoleerd van de rest van Helmond.

Sinds de aanbouw van de nieuwe wijk Suytkade en de doorgang onder het spoor is dit isolement fysiek doorbroken. Het isolement is ook doorbroken door de vestiging van bewoners van buiten de wijk.

Uit diverse gesprekken met bewoners en professionals blijkt duidelijk dat de “oude” “oorspronkelijke” bewoners met dit laatste moeite hebben. Nieuwe inwoners nemen immers nieuwe gewoonten en gebruiken met zich mee. Door uitbreiding van de wijk en de gemêleerde samenstelling is de sociale cohesie de laatste jaren erg achteruit gegaan.

“Wij-zij denken”

In feite kan men spreken van een sociale tweedeling van de wijk in “oorspronkelijke” bewoners en “nieuwkomers”, hetgeen zich onder meer uit in een “wij-zij denken”.

De oorspronkelijke bewoners voelen dat ze worden verdrongen door deze nieuwelingen in de wijk. Zij ervaren dat er in de wijk een verslechtering is opgetreden op het gebied van normen en waarden, overlast, verpaupering en betrokkenheid bij de buurt.

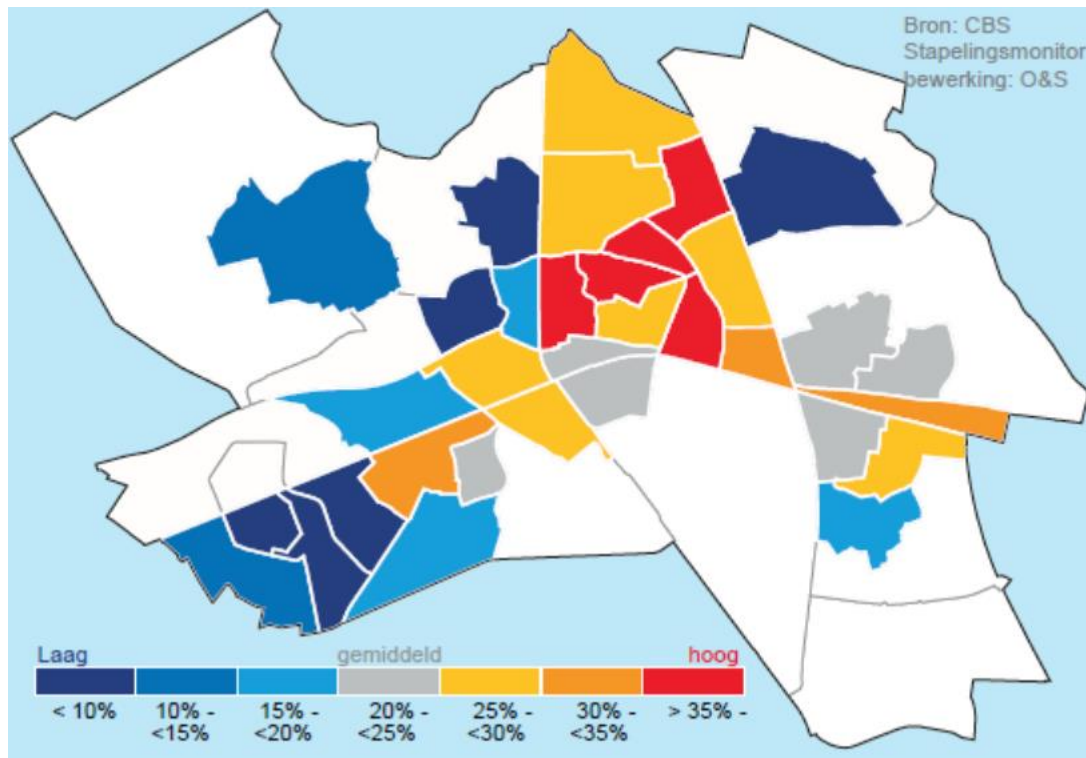
Deze verslechtering hangt in hun ogen samen met het toenemend aantal “overlevers” dat in de Annawijk is komen wonen; mensen die op een of meer leefgebieden moeite hebben om zich staande te houden. Het dagelijks bezig zijn met “overleven” komt de betrokkenheid bij de buurt niet ten goede.

Het afkalven van de sociale samenhang komt ook duidelijk naar voren in het achteruitgaan van het verenigingsleven. Steeds minder van de bewoners van de Annawijk zijn aangesloten bij en actief in de weinige verenigingen. Mede hierdoor leven er steeds meer mensen in eenzaamheid. Dit wordt versterkt door het feit dat ongeveer de helft van de bewoners alleenstaand is.

“Overlevers”

Een goede indicator voor het hoge aantal “overlevers” in de Annawijk vormt de door het CBS opgestelde zogenaamde “stapelingsmonitor”. Deze monitor geeft inzicht in de stapeling van regelingen op het gebied van sociale zekerheid en zorg. Uit het bijgevoegde kaartje valt af te leiden dat in het gebied Annawijk/Suytkade 20 tot 25 % van de huishoudens gebruik maakt van 4 of meer regelingen/voorzieningen op het gebied van sociale zekerheid en zorg. De verwachting is dat dit percentage in de Annawijk een stuk hoger zal liggen als de huishoudens die in Suytkade wonen hiervan worden afgesplitst.

huishoudens met 4 of meer regelingen (% van het totaal aantal huishoudens)

Bijzondere doelgroepen

Niet in de laatste plaats wordt voor wat betreft de betrokkenheid bij de buurt gewezen op de vestiging van bijzondere doelgroepen die door SMO in de wijk (veelal in Overspoor) gehuisvest worden. Zeker de clustering van deze bijzondere doelgroepen leidt er al snel toe dat de goede voorbeelden ontbreken en men elkaar onderling niet op het gedrag aanspreekt.

Dit komt de leefbaarheid en veiligheid niet ten goede.

Het niet gelijkmatig huisvesten van deze bijzondere doelgroepen is niet een gegeven dat zich alleen in de Annawijk voordoet. Ook in woongebieden als De Waart en de Binnenstad Oost is de concentratie van deze doelgroepen groot. De lage huren, het passend toewijzen en de ligging nabij de centrumvoorzieningen zijn hieraan debet.

De sinds enige tijd gaande extramuralisering van bijzondere doelgroepen zal ertoe noodzaken dat men alert moet zijn op een gerichte in plaatsing in woonwijken en rekening te houden met de draagkracht aldaar.

Speerpunten

Gezien het bovenstaande dient de maatschappelijke aanpak van de Annawijk dan ook gericht te zijn op de volgende speerpunten:

- Versterken van de sociale cohesie
- Vergroten van de leefbaarheid
- Vergroten van de veiligheid
- Verkleinen van de eenzaamheid

Bij dit alles kan het St. Anna Buurthuis een positieve rol spelen. Dit is een centrale plek in de buurt, waar van oudsher mensen kwamen om verschillende redenen. Het buurthuis kan wel een boost gebruiken waardoor nieuwe bewoners uit de buurt en ook de bewoners van Overspoor het weten te vinden. Het versterken van de buurthuisfunctie heeft een bevorderende werking op de genoemde speerpunten.

Op sociaal vlak kan het buurthuis niet alleen de verenigingen maar ook professionele organisaties faciliteren, waardoor buurtbewoners de hulpverlening en dienstverlening die zij nodig hebben dicht bij huis kunnen vinden.

Om meer inzicht te krijgen van hetgeen bij bewoners speelt en om positieve krachten in de wijk in te zetten, kan gebruik worden gemaakt van de methodiek “Aanpak Achter de Voordeur”. Middels deze methodiek wordt preventief gewerkt, vroegtijdig problemen aangepakt, collectieve vraagstukken opgehaald en (onzichtbare) talenten uit de wijk naar boven gehaald.

Door de gezamenlijke inzet van professionele organisaties bij deze aanpak kan op een laagdrempelige manier worden gewerkt aan leefbaarheid en veiligheid in de wijk. Ook het “buurtpreventie Anna-Suyt” kan hierbij een grote rol spelen en heeft de komende jaren een doorontwikkeling nodig.

Ouderen en jongeren

Op basis van gesprekken met professionals valt er binnen de totale bevolking iets specifieks te zeggen over een tweetal groepen te weten de oudere en jongere wijkbewoners.

Ouderen

Zoals al eerder is benoemd is een laag percentage 55-plussers woonachtig in de Annawijk. De groep ouderen van 55 jaar en ouder bedraagt 17,7% van de totale bevolking in de Annawijk. Binnen deze groep is 9,4% ouder dan 65 jaar. Voor Helmond als geheel liggen deze percentages hoger; ze bedragen respectievelijk 28,3% en 16,1%.

Uit gegevens blijkt dat er 26 55-plussers gebruikt maakt van minstens 1 WMO-voorziening. Binnen deze leeftijdsgroep betreft het vooral vervoersvoorzieningen en huishoudelijke ondersteuning. Slechts een erg klein deel van deze leeftijdsgroep maakt gebruik van woonbegeleiding.

Volgens opgave van de LEVgroep maken er ook maar weinig ouderen gebruik van diensten van deze welzijnsorganisatie. Dit zeker in vergelijking met andere buurten. Veelal worden ouderen aangedragen door andere in de wijk actieve bewoners. Onbekendheid met de LEVgroep en de fysieke afstand er naar toe zijn hier aan waarschijnlijk debet. De ouderen die hen wel weten te vinden zijn over het algemeen de jongere ouderen (50/55-plus). Deze geven aan zich veelal eenzaam te voelen en meer onder de mensen te willen komen.

Er zijn geen intramurale voorzieningen in de Annawijk. Dit heeft mogelijk tot gevolg dat ouderen, zeker als zij hulpbehoevend worden, verhuizen naar andere delen van de stad. Naast dat er geen intramurale voorzieningen aanwezig zijn, is er ook een groot gebrek aan andere voorzieningen voor ouderen in de wijk, zoals gezondheidsvoorzieningen en bijeenkomsten of activiteiten specifiek voor ouderen. De Annawijk is, zo kan geconcludeerd worden, niet echt een buurt waar ouder wordende bewoners gemakkelijk kunnen verblijven. Dit verklaart wellicht (deels) het lage percentage ouderen.

Volgens signalen die de LEVgroep bereiken, vragen ouderen zich af of ze in de wijk kunnen blijven wonen en dat zeker als er geen aanpassingen aan de woningen komen. Daarnaast voelen ouderen zich niet veilig genoeg om (met name 's avonds) over straat te gaan, Daarnaast zijn er diverse ouderen die geen of een minimaal netwerk hebben en daardoor zichzelf en hun huis verwaarlozen.

Wil men de ouderen in de wijk behouden, dan zullen adequate voorzieningen, professionele hulp- en dienstverlening, en activiteiten gericht op ouderen moeten worden aangeboden in de wijk zelf.

Bij dit laatste zou het in en nabij de Annawijk gelegen maatschappelijke vastgoed, zoals het buurthuis St. Anna, een positieve rol kunnen gaan spelen. In het buurthuis kwamen van oudsher mensen om verschillende redenen. Zoals eerder al benoemd, zou het aanwezige maatschappelijke vastgoed professionele organisaties kunnen faciliteren, waardoor de (oudere) buurtbewoners hulp- en dienstverlening en activiteiten gericht op ontmoeting en

vrijtijdsbesteding dicht bij huis kunnen vinden. Hiertoe dient het buurthuis wel fysiek geschikt te worden gemaakt.

St. Annabuurthuis

Jongeren

Zoals ook al eerder uit de profielschets bleek, dat het relatieve aantal kinderen (0-14 jaar) en (in iets mindere mate) jongeren (15-29 jaar) redelijk overeen komen met het stedelijke gemiddelde. Zo is 18,7% bewoners van de Annawijk 0-14 jaar, waar het Helmonds gemiddelde 18,1 % bedraagt. Verder is 22,6% van de bewoners van de Annawijk tussen de 15-29 jaar en dat is wel iets hoger dan het Helmonds gemiddelde van 17,3%.

In de Annawijk maken 66 bewoners onder de 55 jaar gebruik van tenminste 1 WMO-voorziening. Bijna de helft van de groep is 30 jaar of jonger; namelijk 28 bewoners van de Annawijk in de leeftijdsgroep 16-30 jaar maken gebruik van tenminste 1 WMO-voorziening. In deze leeftijdsgroep is woonbegeleiding de meest voorkomende WMO-voorziening.

Los van een drietal speelplekken, en jeugdhonk De Vonk, welke veelal gericht zijn jongere kinderen, is er in de Annawijk weinig te doen voor jongeren. Dit heeft ertoe geleid dat de wat oudere jongeren (12-18 jaar) wat meer door de wijk zijn gaan zwerven en op plaatsen zoals bij de speeltuintjes en bij de Palladio op Suytkade gaan hangen. Vaak wordt dit door de wijkbewoners als overlast ervaren en zijn de jongeren betrokken bij incidenten. Opmerkelijk vaak was dit gericht tegen bewoners die begeleid worden door een instantie. Hiervan zijn met name veel gehuisvest in Overspoor. Het jongerenwerk werkt bij het beperken van de overlast daarom nauw samen met een aantal ambulante gerichte instanties, maar ook met Buurtvereniging de Oliemolen.

Intensieve bemiddeling van het jongerenwerk en het plaatsen van een Panna-kooi (klein voetbalveldje) heeft het hangen in (vaak bij de speelveldjes) en zwerven door de wijk verminderd. De ligging van deze voorziening net buiten de wijk heeft ertoe geleid dat er minder overlast wordt ervaren. Wel geven de jongeren aan dat er voor de wat ouderen onder hen weinig in de wijk te doen is.

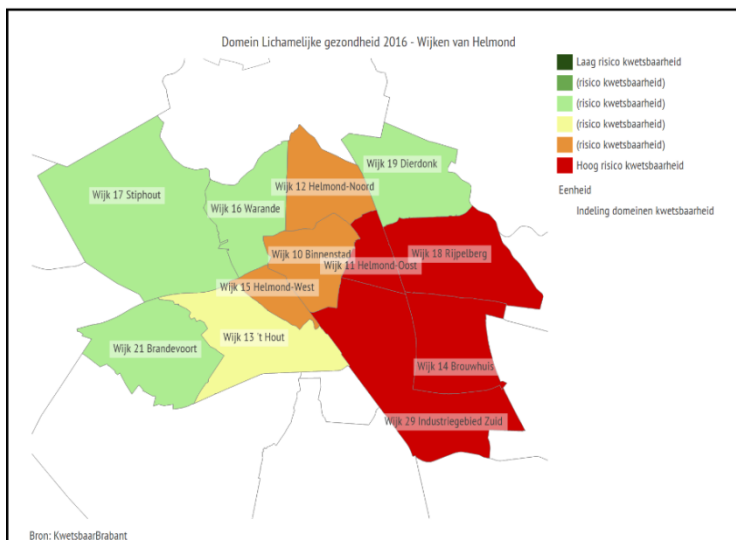
Overigens betreft het niet alleen jongeren uit de Annawijk die er hangen en soms voor overlast zorgen, maar zijn hierbij ook jongeren uit het nabij gelegen Helmond West betrokken.

Gezondheid

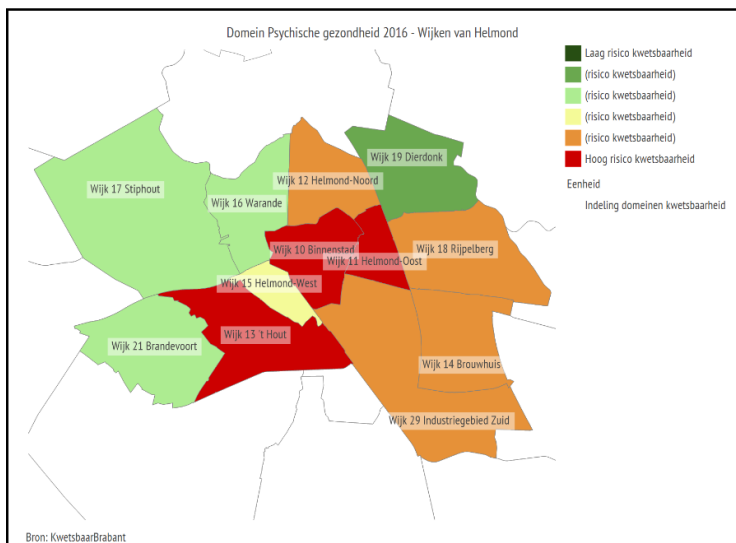
Uit het provinciale rapport “Kwetsbaar Brabant” blijkt dat de Annawijk een van de Helmondse wijken is die gekenmerkt worden door een relatief groot aantal mensen met (lichamelijke en of geestelijke) gezondheidsproblemen.

In de genoemde rapportage wordt de Annawijk genoemd als een wijk met een hoog risico op het gebied van lichamelijke gezondheid, psychische gezondheid en leefstijl. In de zes onderscheiden gradaties van kwetsbaarheid scoort de Annawijk op alle drie deze aspecten de slechtste gradatie. Op het gebied van gezondheid is de Annawijk dus een zeer kwetsbare wijk.

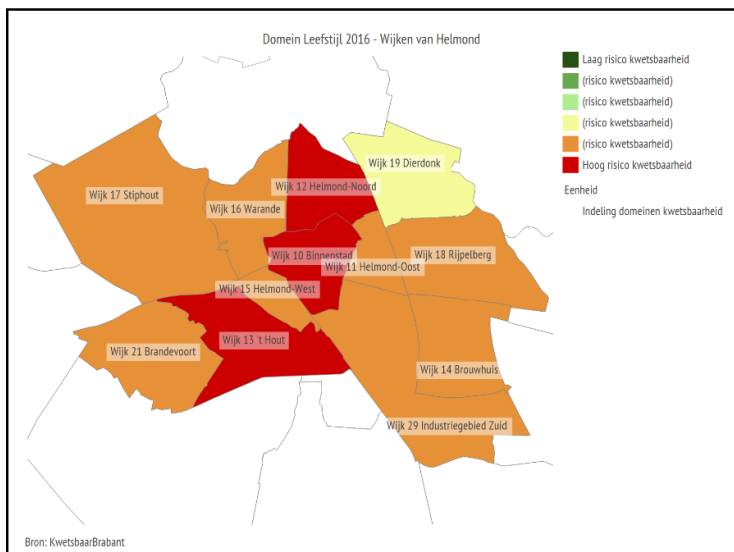
De gemeten lichamelijke gezondheid werd in genoemd rapport bepaald op basis van de volgende indicatoren: lichamelijke beperkingen, een slecht ervaren gezondheid en chronische ziekten.

De geestelijke gezondheid werd bepaald op basis van de volgende indicatoren: psychische problemen, zelfmoordgedachten en weinig regie over eigen leven.

Het aspect leefstijl werd bepaald op basis van de indicatoren: hulpvrager verslavingszorg, alcohol gebruik en ernstig overgewicht.

Uit het bovenstaande mag geconcludeerd worden dat inwoners uit de Annawijk, als gevolg van meerdere elkaar beïnvloedende risicofactoren, kwetsbaar zijn en daardoor maatschappelijk uitvallen of dreigen uit te vallen. Deze maatschappelijke uitval ligt op de loer, vooral als de problemen zich opstapelen of escaleren. Dit laatste is in de Annawijk zondermeer het geval.

In de Annawijk is het daarom noodzakelijk dat de gezondheid wordt bevorderd. Dit is hierbij evenwel geen doel op zich. Een betere gezondheid verhoogt immers ook de kans op sociale stijging door werk, dagbesteding en opleiding.

De kans op gezondheidsproblemen is niet alleen te herleiden tot de gemiddeld lagere sociaaleconomische status en de hiermee gepaard gaande minder gezonde leefstijl en toegang tot gezondheidszorg (denk o.a. taalbarrières). De kwaliteit van de woningen (tocht, schimmel en vocht) en een woonomgeving, die niet uitdaagt tot beweging, spelen en het leggen van sociale contacten, dragen hier ook aan bij.

Verbetering van de gezondheid in de Annawijk vergt daarom een integrale aanpak, waarbij de leefstijl, de woningen en woonomgeving worden aangepakt.

Bij de wijkaanpak liggen hier vooral kansen op het gebied van de door woCom geplande woningverbetering, de herinrichting van de openbare ruimte en projecten die er op gericht zijn de leefstijl aan te passen.

Het tijdig signaleren en aanpakken van problemen voorkomt gezondheidsproblemen en maatschappelijke uitval. Het organiseren van een goede toegang tot de (kwetsbare) huishoudens is daarbij een vereiste. (Dreigende) problemen kunnen daardoor vroegtijdig worden onderkend en aangepakt.

Wijkontwikkelingsprogramma Annawijk

Uit de voorgaande analyse is gebleken dat de Annawijk een lange tijd geïsoleerd gelegen buurt is met deels verouderde woningen en een versleten marginale openbare ruimte. Niet alleen hierdoor kun je deze wijk als een aandachtsgebied in Helmond noemen. Ook de geringe maatschappelijke cohesie, de aanwezige onveiligheidsgevoelens, de lage arbeidsparticipatie en de hieruit voortvloeiende uitkeringsafhankelijkheid, het hoge gebruik van voorzieningen op het gebied van welzijn en zorg en de concentratie en woongedrag van doelgroepen van beleid dragen hieraan bij.

Geconcludeerd kan worden dat er sprake is van een meervoudige complexe problematiek en dat daarom een dringende noodzaak aanwezig is om deze wijk integraal aan te pakken en op te waarderen. Deze aanpak wordt vastgelegd in een wijkontwikkelingsprogramma.

Bouwsteen 1: Wonen

Bouwsteen 2: Openbare ruimte

Bouwsteen 3: Sociale cohesie en participatie

Bouwsteen 4: Werk en inkomen

Bouwsteen 5: Inzet op ouderen en jongeren

Bouwsteen 6: Gezondheid

Bouwsteen 7: Schoon, heel en veilig

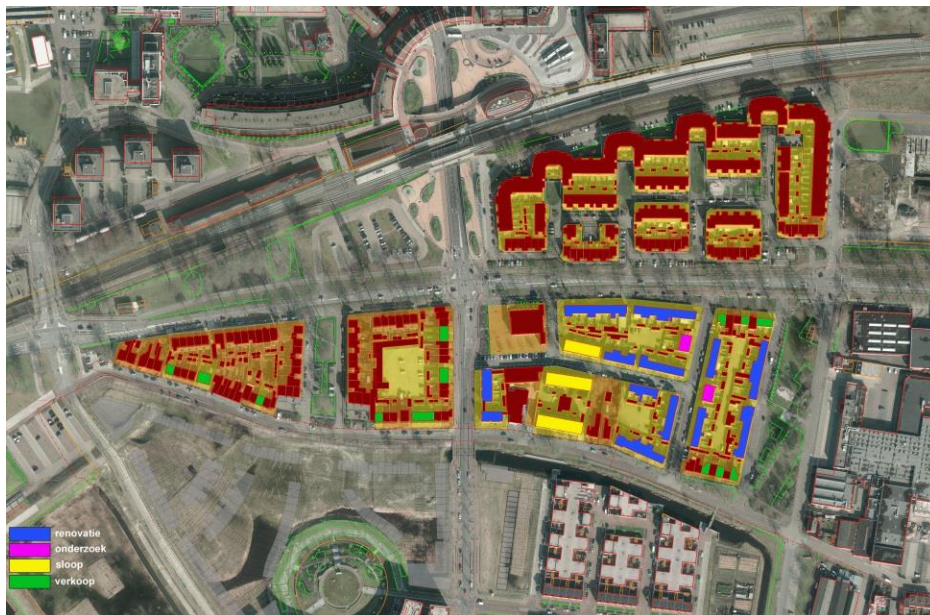
Bouwsteen 1: Wonen

Op het gebied van wonen ligt er een uitdaging om de kwaliteit van het verouderde woningbestand kritisch onder de loep te nemen. Dit is inmiddels door woCom gebeurd en dit heeft geleid tot een strategisch voorraadbeheer voor een deel van de Annawijk.

Op basis van het vastgestelde strategische voorraadbeheer gaat woCom aan de slag om, in navolging van het groot onderhoud aan de woningen in Overspoor, de kwaliteit van haar woningvoorraad op peil te brengen. Dit gebeurt enerzijds door het uitvoeren van grootonderhoud en anderzijds door de sloop van enkele bouwblokken en de vervanging door nieuwe woningen. De realisatie van deze projecten vindt plaats in de periode van 2018-2021.

Project 1.1: Groot onderhoud bij de verouderde woningvoorraad

Nadat in de periode 2012-2018 enorm is geïnvesteerd in met name geluidweringen en energiebesparing zal in de periode 2018 / 2021 door woCom groot onderhoud worden uitgevoerd bij circa 60 – 80 woningen (zie het bijgevoegde overzichtskaartje).

Bij de huizen die blijven staan zal met name de buitenschil flink onder handen worden genomen.

Hierbij valt te denken aan dak- en spouwmuurisolatie, nieuwe kozijnen, ramen, deuren en zonnepanelen op het dak. Hiermee worden de woningen energiezuiniger.

Na de renovatie hebben alle woningen minimaal energielabel B. De gemeenten en woCom hebben evenwel de ambitie uitgesproken een hoger energielabel na te streven. Daarom worden de woningen daar waar mogelijk al voorbereid op een energie neutrale toekomst. Hierdoor worden o.a. de woonlasten lager en ervaren de bewoners meer wooncomfort. De bijvangst van de lagere energielasten is dat het besteedbaar inkomen van huishoudens met een smalle beurs wordt vergroot.

Voor 8 woningen gelegen aan de Engelseweg/Gildeplein, wordt een pilot uitgevoerd voor NOM(Nul Op de Meter) en Woonconnect.

In 2018 zullen de bewoners van de te renoveren woningen door woCom worden bezocht en wordt bekeken welke ingrepen er zullen plaatsvinden.

Onduidelijk is echter wat er met de 80 particuliere gedeeltelijk uitgepode woningen gaat gebeuren. De gemeente Helmond kan hier in overleg met woCom een actieve rol spelen om in dit proces de eigenaren van woningen te begeleiden/verleiden tot het meedoen aan de renovatie en het treffen van energiebesparende maatregelen.

Het instrument duurzaamheidslening kan hierbij onder meer worden ingezet. Een andere optie is om de particulieren hierbij een zgn. energiecoach/professional aan te bieden. Het voordeel hiervan is dat via een natuurlijk proces de eigenaar van de woning wordt meegenomen in de richting van energetische verbetering van de woning.

Project 1.2: Vervanging van de verouderde woningvoorraad door sloop en nieuwbouw

Ondanks dat het grootste deel van de woningen wordt gerenoveerd, wordt een klein deel van de woningen gesloopt en vervangen door nieuwe woningen. Deze te slopen woningen voldoen niet meer aan de eisen van vandaag. Energetisch streeft men ernaar dat het project volledig gasloos en energieneutraal wordt uitgevoerd.

Zo worden in 2018 aan de Postelstraat 8 woningen gesloopt en vervangen door nul-trede-woningen, die geschikt zijn voor de huisvesting van senioren. Hiermee wordt (voor een deel) tegemoet gekomen aan de vraag naar geschikte seniorenhuisvesting.

Daarnaast is besloten om 18 beneden- en maisonnettewoningen, gelegen aan Postelstraat en Hoogeindsestraat, te slopen. Hierna zal nieuwbouw volgen, dat één bouwproject vormt met de bovengenoemde ontwikkeling.

Naast het ingaan van het sociaal plan (o.a. voorrang bij herhuisvesting) en het verkrijgen van een verhuisvergoeding krijgen de bewoners hulp van woCom bij het vinden van een nieuwe geschikte woning.

Project 1.3: Onderzoek naar de toekomst van duplexwoningen

Teneinde te kunnen beslissen of 8 duplexwoningen (2 blokken van 4 woningen) aan de Norbertijnenstraat worden gesloopt of gerenoveerd zullen deze nader worden onderzocht. In de loop van 2018 valt hierover een beslissing.

Project 1.4: Bepalen van de toekomstige functie en inrichting van de binnenterreinen

In de Annawijk zijn een aantal binnenpleinen te vinden. Deze pleinen zijn eigendom van woCom. Tot op heden zijn deze pleinen vrij toegankelijk en worden ze door omwonenden gebruikt om er te parkeren. Op het plein aan de Floreffstraat liggen 20 garages die in een zodanige staat verkeren dat woCom heeft besloten om ze te slopen en niet meer te vervangen.

Het afgelopen jaar is een proef gehouden met een afgesloten binnenterrein dat alleen toegankelijk is (door een poort) voor bewoners. Mocht dit project succesvol zijn dan wordt overwogen om het ook bij andere pleinen toe te passen.

Op dit moment hebben de pleinen een kale en stenige uitstraling. In overleg met de omwonenden zal worden bezien of er vergroening dient plaats te vinden en of er ruimte voor beweging en ontmoeting wordt gecreëerd. Meer groen draagt overigens bij aan waterinfiltratie en het voorkomen van hittestress. Hierbij wordt nadrukkelijk gekeken naar de ideeën zoals opgenomen in de notitie `Gezonde Annawijk`, zoals opgesteld door Movares. Bij de aanpak van de binnenterreinen wordt tevens gekeken naar de kwaliteit van de diverse achterpaden.

Bouwsteen 2: Openbare ruimte

Het stelsel van straten, pleinen en groengebieden vormen samen de openbare ruimte van de Annawijk. De openbare ruimte biedt plaats aan een reeks van activiteiten, zoals, spelen, verkeer, parkeren, hond uitlaten, recreëren en ontmoeten. Wil de openbare ruimte een positieve bijlage leveren aan de buurt, dan dient de staat van deze openbare ruimte op orde te zijn.

De afgelopen jaren is tijdens gesprekken met bewonersorganisaties en uit wijkschouwen gebleken dat vanuit de wijk nadrukkelijk aandacht wordt gevraagd voor de staat van de openbare ruimte. Dit heeft geleid tot het incidenteel verhelpen van de ergste pijnpunten.

Ondanks dit behoeft de openbare ruimte ook enkele structurele verbeteringen. De openbare ruimte is voor een groot gedeelte versleten en kent een povere uitstraling.

Deze povere uitstraling van de openbare ruimte wordt versterkt door de vele slecht onderhouden, zelfs verwaarloosde, voortuintjes, welke geregeld volledig bestraat zijn en daardoor dienst doen als parkeerplaats.

Naast de kwaliteit van de openbare ruimte kan gesteld worden dat een aantal binnen de openbare ruimte gesitueerde functies onder druk staan, te weten met name spelen en parkeren.

De komende jaren is daarom niet alleen een opwaardering van de openbare ruimte nodig, maar zal ook aandacht bestaan voor het optimaal benutten van de beschikbare ruimte.

Project 2.1: Herinrichting van de openbare ruimte

In eerste oogopslag kent de openbare ruimte van de Annawijk een gedateerde inrichting en voldoet niet meer aan de eisen van de huidige tijd. Dit uit zich onder meer in een zichtbare slijtage van het openbare groen, straatmeubilair, speelplekken en de bestrating.

Voor wat betreft de staat van de bestrating moet evenwel de opmerking gemaakt worden dat dit niet zozeer de rijwegen betreft (die in de jaren '90 vernieuwd zijn), maar des te meer de trottoirs, welke bestaan uit veelal ongelijk liggende en gebroken tegels.

Een verbetering van de openbare ruimte is overigens niet alleen aan de orde vanwege de veroudering. Ook biedt het kansen om de openbare ruimte dusdanig in te richten zodat ze functioneel meer aansluit bij de eisen van deze tijd. Zo kan een herinrichting de parkeersituatie verbeteren en kunnen maatregelen in het kader van het 30-km regime doorgevoerd worden. Dit in samenhang met de verbetering van de groensituatie en vernieuwing van het straatmeubilair.

In 2019 en daarop volgende jaren zal per straat (uitgezonderd de rijwegen) en plein een inrichtingsvoorstel worden opgesteld dat gericht is op de vernieuwing en betere inrichting van de openbare ruimte. Dit zal in nauw overleg gebeuren met de omwonenden.

Project 2.2: Opwaarderen van openbaar groen en speelruimte

Alle segmenten van de Annawijk, uitgezonderd Overspoor, beschikken over betekenisvolle groene plekken. Denk hierbij aan de zware volwassen groenstructuur aan de Engelseweg,

het parkje aan het Annaplein, de groenzone aan de Montgomerystraat en de aantrekkelijke robuuste groen-blauwe structuur (de Aa) aan de zuidzijde van de wijk op de grens met Suytkade. Daarnaast kent de wijk een directe aantrekkelijke groene verbinding naar het station en centrum.

Zoals aangegeven vormt Overspoor hier een uitzondering op. In dit deel van de wijk zit weliswaar voldoende “lucht” tussen de bebouwing, maar de huidige inrichting en het onderhoud hiervan is erg marginaal en het nodigt niet uit om er te verblijven.

Wanneer men de landelijke groennorm hanteert, blijkt dat de groennorm van 75 m² in de Annawijk niet wordt gehaald. Naast het feit dat de hoeveelheid groen beperkt is, kan men ook stellen dat het groen sterk versnipperd en de invulling en het onderhoud laagwaardig is. Een verdere vergroening van de wijk zou vorm kunnen krijgen door het introduceren van eenrichtingsverkeer.

Opvallend is dat veel bomen in de verharding staan. Dit heeft gevolgen voor de ontwikkeling en de duurzaamheid van de bomen.

De komende jaren zal gezien de bovenstaande situatie het groen kwalitatief verbeterd worden en gezocht worden naar mogelijke toevoegingen. Dit zal overigens in nauw overleg gebeuren met de omwonenden en in de wijk actieve belangenorganisaties.

Het is wel van belang dat het aanwezige groen uitnodigt tot bewegen en ontmoeten. Hierbij wordt gebruikt gemaakt van de suggesties zoals opgenomen in het rapport van Movares getiteld “Gezonde Annawijk”.

Project 2.3: Aanpakken van de verwaarloosde voortuinen

Als men het groen van gevel tot gevel bekijkt dan vallen de vele slecht onderhouden en vaak verharde voortuinen op. E.e.a. impliceert dat men bij de opwaardering van het groen niet alleen naar de openbare ruimte moet kijken, maar beslist ook naar de voortuinen welke onderdeel uitmaken van de groenbeleving in deze wijk. Hetzelfde geldt overigens voor terreinen die openbaar ogen, maar dat niet zijn. Denk aan het gebied rondom het Annatheater.

In overleg met woCom en de bewoners zal per straat bekeken worden of een “voortuinenproject” nodig is en zo ja, hoe dit vorm kan krijgen. Gezamenlijk de voortuinen opknappen heeft als bijvangst dat mensen elkaar leren kennen en begrijpen, hetgeen de sociale cohesie ten goede komt. Tevens draagt het bij tot een goede waterinfiltratie en het voorkomen van hittestress.

Project 2.4: Beheersen van het parkeren en voorkomen van overlast

Uit de analyse blijkt dat de parkeerbalans over de gehele Annawijk sluitend is. Kijkt men echter per deelgebied dan valt op dat in Overspoor, het aantal parkeerplaatsen bij lange na niet het normatieve aantal haalt.

Op dit moment zijn er een tweetal zaken die een bedreiging vormen voor de parkeerbalans in de Annawijk.

Ten eerste betreft het de keuzes met betrekking tot de toekomstige inrichting van de binnenterreinen. Deze vervullen op dit moment een niet onbelangrijke rol in de parkeerbalans.

Een tweede bedreiging voor de parkeerbalans vormt het onbetaald parkeren op het parkeerterrein bij de Cacaofabriek en aan de achterzijde van het NS-station. Op beide terreinen wordt thans gratis geparkeerd door bezoekers van het centrum en het NS-station. Op het moment dat op beide plekken een regime van betaald parkeren wordt ingevoerd, zal de parkeerbalans, als gevolg van het uitwijken naar de woonstraten in de Annawijk, onder druk komen te staan waardoor voorzieningen moeten worden getroffen.

Bij de herinrichting van de straten zal nadrukkelijk onderzocht worden of er (verantwoord) parkeerplaatsen kunnen worden toegevoegd. Dit geldt met name voor het gebied Overspoor. Verder wordt bekeken of en zo ja, welk parkeerregime ingevoerd kan worden waarvoor draagvlak ontstaat.

Bouwsteen 3: Sociale cohesie en participatie

Uit de uitgevoerde analyse komt naar voren dat de betrokkenheid en sociale cohesie in de Annawijk onder druk staat. Er wonen steeds meer “overlevende”, het verenigingsleven kalft af en er wonen relatief veel bewoners die behoren tot bijzondere doelgroepen. Daarnaast is er de laatste jaren sprake van een “wij-zij” denken, waarbij de oorspronkelijke bewoners zich min of meer verdrongen voelen door de nieuwkomers.

Project 3.1: Project “aanpak achter de voordeur”

Het “niet mee doen” in de buurt en zich niet betrokken voelen kent vaak een achterliggende problematiek. Zo kunnen financiële middelen ontbreken, de taal niet spreken, het hebben van een slechte gezondheid hieraan ten grondslag liggen.

Het project “aanpak achter de voordeur” is er mede op gericht om deze achterliggende problemen te signaleren om vervolgens (ook preventief) te kunnen ingrijpen.

Op het moment dat gericht wordt gewerkt aan de problemen verbetert de uitgangspositie van de bewoners. Dit geeft tijd en energie om zich in te zetten voor de buurt en burens.

Naast het signaleren van mogelijke problemen zijn deze gesprekken er tevens op gericht om informatie te verzamelen over hoe de bewoners tegen hun woning en leefomgeving aankijken. Tevens wordt gevraagd naar wat men voor de buurt zou willen betekenen.

Tijdens deze gesprekken kan mede gewezen worden op de mogelijkheden om via energetische maatregelen de financiële armslag en het wooncomfort te verhogen.

Project 3.2: Bevorderen van initiatieven op straatniveau

Centraal bij het vergroten van de betrokkenheid bij de buurt is dat de wijkbewoners hun burens in de straat leren kennen. Dit vraagt niet zozeer om initiatieven die in één keer over de wijk worden uitgerold, maar juist plaatsvinden op het niveau van de straat.

Per straat kan hierbij in overleg met de bewoners worden bezien aan wat voor soort activiteiten behoefte bestaat en hoe deze het beste kunnen worden georganiseerd en welke vorm van ondersteuning dan nodig is.

Hierbij valt concreet te denken aan het gezamenlijk aanpakken van de voortuinen en het maken van plannen voor de inrichting en het gebruik van de aanwezige binnenterreinen. Op deze wijze wordt dan van onderuit de onderlinge betrokkenheid gestimuleerd.

Project 3.3: Het houden van een sociale veerkracht dialoog

De Provincie Noord Brabant heeft het versterken van sociale veerkracht als een van de hoofdpogingen aangewezen voor de komende jaren. De gemeente Helmond heeft zich aangesloten bij dit provinciale programma.

Sociale Veerkracht wordt hierbij als volgt gedefinieerd: Sociale veerkracht is het vermogen van mensen om met veranderingen om te kunnen gaan en de toegang tot externe hulpbronnen (persoonlijke, sociale en omgevingshulpbronnen) die ze daarbij hebben. Hierbij valt te denken aan de mate dat de mensen beschikking hebben over een sociaal netwerk, inkomen en werk en toegang hebben tot publieke voorzieningen zoals zorg en onderwijs.

Vooral de sociale netwerken zijn hierbij van belang omdat dit toegang verschaft tot hulpbronnen die men individueel niet kan bereiken.

In de Annawijk zal de komende tijd worden vastgesteld hoe groot de sociale veerkracht van de bewoners is. Hoe gaan de wijkbewoners om met de veranderingen die op hen afkomen en welke hulpbronnen hebben ze hierbij tot hun beschikking en hoe is hun toegang tot die hulpbronnen.

In een dialoog met o.a. de wijkbewoners, aanwezige professionals, verenigingen etc. zal de sociale veerkracht worden vastgesteld en de beschikbaarheid van hulpbronnen worden bepaald. Uit de dialoog komt waardevolle informatie naar voren over hoe de veerkracht kan worden bevorderd en welke hulpbronnen hiertoe beschikbaar (dienen te) zijn. Het project is dan ook mede gericht op het optimaliseren van de beschikbaarheid van de hulpbronnen.

Project 3.4: Het in stand houden en bevorderen van het verenigingsleven

Bij de bovenstaande analyse zal met name stil gestaan worden bij een belangrijke hulpbron, te weten het verenigingsleven. Dit verenigingsleven vormt voor de wijkbewoners een houvast en hulpbron om met de kleine en grote veranderingen om te kunnen gaan die zich in de persoonlijke leefsfeer en omgeving voordoen. Te denken valt aan vereenzaming, verwaarlozing, het ontbreken van hulp en het hebben van problemen.

In de Annawijk kan evenwel worden geconstateerd dat deze belangrijke hulpbron de afgelopen periode aan kracht verliest. Het aantal verenigingen neemt af en het ledental daalt.

Gezien het belang van deze verenigingen is het nodig dat ze levensvatbaar blijven, in ledental groeien en waar het kan worden gefaciliteerd.

In overleg met de verenigingen, bewonersgroepen en maatschappelijke partners wordt de problematiek en de gevolgen ervan in beeld gebracht en wordt een aanvalsplan gemaakt, bestaande uit initiatieven die ertoe bijdragen dat het verenigingsleven in stand blijft en het liefst groeit.

Project 3.5: Geografische spreiding doelgroepen van beleid

Uit de voorafgaande analyse bleek dat er veel cliënten van SMO in de Annawijk, en dan met name in Overspoor, gehuisvest zijn. Kenmerk van deze doelgroep is dat zij een geringe betrokkenheid bij de buurt en in sommige gevallen zelfs voor overlast zorgen. De bewoners van de Annawijk ervaren dat zij een onevenredig deel van deze doelgroep huisvesten.

In de praktijk is het daadwerkelijk zo dat deze bijzondere doelgroepen feitelijk geconcentreerd worden in de wijken met lage huren en die dicht bij de voorzieningen (bijv. centrum en treinstation) zijn gelegen. Het passend huisvesten van lage inkomens is hier ook debet aan en kan "gelijkmatige" spreiding in de weg staan. Zo kent niet iedere wijk evenveel betaalbare huurwoningen

Om deze samenballing tegen te gaan wordt in gesprek gegaan met de Helmondse woningcorporaties en maatschappelijke instellingen. Een meer evenredige spreiding is daarbij, daar waar mogelijk, het uitgangspunt.

Bouwsteen 4: Werk en inkomen

Uit de analyse blijkt dat veel huishoudens in de Annawijk een zwakke inkomenspositie hebben. Zo is de uitkeringsafhankelijkheid relatief hoog en ligt het gemiddeld besteedbaar inkomen per huishouden flink onder het Helmondse gemiddelde. Veel huishoudens leven onder het sociaal minimum.

De afstand tot de arbeidsmarkt in deze wijk ligt relatief hoog, terwijl hier juist de kansen liggen tot sociale stijging.

Er zal daarom ingezet worden op vergroting van de kansen op werk. Naast het feit dat door het hebben van werk de inkomenspositie verbeterd, bieden werk, maar ook een zinvolle dagbesteding, de belangrijkste verbeteringsmogelijkheid voor deze mensen.

Project 4.1: Bevordering van de aanwezigheid van participatiecoaches

Om de participatie in het werkproces te bevorderen wordt voorgesteld om de bij werkbedrijf Senzer werkende participatiecoaches meer geregeld in de wijk aanwezig te laten zijn. Dit kan door ze actief te betrekken bij de “achter de voordeur gesprekken” en de daaruit voorkomende follow up activiteiten.

Daarnaast wordt de zichtbaarheid en laagdrempelige toegankelijkheid verhoogd door op vaste tijden bereikbaar te zijn in wijkhuis Sint Anna.

Zeker in samenwerking met het Stadsleerbedrijf moeten kansen worden geboden om de bewoners te laten participeren en zich persoonlijk te ontwikkelen. Hierbij valt te denken aan werkzaamheden (in de Annawijk) in de openbare ruimte en het leveren van zorg- en gemakdiensten. Deze, al dan niet betaalde arbeid, biedt een zinvolle dagbesteding waarbij een vast dagritme en vaardigheden worden opgebouwd. Vaardigheden die nodig zijn om de uiteindelijke toegang tot werk te vergroten. Het Stadsleerbedrijf kan zo een voorportaal bieden voor instroom in een regulier werkproces.

Project 4.2: Schuldhulpverlening

Een van de in het rapport Kwetsbaar Brabant opgenomen indicatoren waarop de conclusie is gebaseerd dat de Annawijk een hoog risicoprofiel heeft op het gebied van inkomen, was het hebben van schulden.

Bij de “achter de voordeur gesprekken” zal daarom extra alert gekeken worden naar deze problematiek. Het hebben van een huurachterstand bij woCom is hierbij een duidelijk signaal. Het hebben van een huurachterstand is een goede indicator voor het aanwezig zijn van een nog grotere achterliggende schuldenproblematiek.

Het huishoudens bieden van hulp bij schuldhulp voorkomt dat er een stapeling van problemen kan optreden en draagt bij aan het versterken van de inkomenspositie.

Project 4.3: Het bieden van collectieve voorzieningen

Het beschikbaar stellen van collectieve voorzieningen, zoals een formulierenbrigade, een sollicitatiecursus en cursus “hoe houd ik een huishoudboekje bij?”, leveren ook een bijdrage aan het verbeteren van de inkomenspositie.

Deze voorzieningen kunnen laagdrempelig worden aangeboden in buurthuis Sint Anna.

Bouwsteen 5: Inzet op ouderen en jongeren

In de Annawijk is het niet vanzelfsprekend dat ouder wordende bewoners er goed kunnen wonen en verblijven. Zo ontbreken er voor senioren geschikte woningen en een goed functioneren sociaal vangnet. Bij het ouder worden verhuizen ze veelal (noodgedwongen) naar andere delen van de stad. Behoud is evenwel van belang omdat deze groep inwoners vaak het sociale cement van de wijk vormen.

Wil men ouderen voor de buurt behouden dan moet worden ingezet op de verruiming van het aanbod van geschikte huisvesting, het aanbieden van zorg- en gemakdiensten en het verstevigen van het sociale netwerk.

Een andere doelgroep vormen de jongeren. Zij vervelen zich en zorgen geregeld voor overlast. Ze hebben de neiging om snel over grenzen heen te stappen, hangen doelloos rond en de ouders vertonen beperkte betrokkenheid. Daarnaast zijn er weinig voorzieningen waarvan zij gebruik kunnen maken.

Project 5.1: Verruiming van het aanbod van geschikte seniorenhuisvesting

In de Annawijk ontbreken woningen welke geschikt zijn voor de huisvesting van ouderen. Dit tekort kan opgevangen worden door de nieuwbouw van voor hen geschikte woningen, maar ook door bestaande woningen zodanig aan te passen dat ze passend worden.

Nieuwe voor senioren geschikte woningen kunnen gerealiseerd worden op bouwlocaties welke beschikbaar komen als gevolg van sloop. WoCom heeft aangegeven bereid te zijn om hiermee rekening te houden in haar nieuwbouwplannen.

Verruiming van het aanbod kan ook door de bestaande woningen hiertoe, indien mogelijk, geschikt te maken. Bij het ontbreken van financiële middelen of verkrijgen hiervan kunnen de senioren gebruik maken van de gemeentelijke “blijverslening”. Tegen een gunstig rentetarief verstrekt de gemeente een lening om de aanpassing van de woning mogelijk te maken. Deze lening dient binnen tien jaar te worden terugbetaald.

Deze mogelijkheid kan onder de aandacht worden gebracht tijdens de “achter de voordeur gesprekken”, in bewonersbijeenkomsten en via flyers.

Project 5.2: Het aanbieden van zorg- en gemakdiensten

Wil men de oudere bewoners voor de buurt behouden, zal niet alleen ingezet moeten worden op geschikte huisvesting, maar ook door het aanbieden van zorg- en gemakdiensten en het versterken van het sociale netwerk. Dit laatste is al aangegeven in bouwsteen 3.

Om in de Annawijk woonzorgdiensten te kunnen bieden, zoals tuinonderhoud en boodschappen doen, zal in samenwerking met maatschappelijke partners een project zorg- en gemakdiensten worden uitgerold.

Project 5.3: Het in beeld brengen en houden van jongeren

De uitdaging voor wat betreft de inzet op jongeren is het in beeld brengen en houden van de jongeren die hierbij baat hebben. Hier ligt een taak voor de professionals van in de wijk actieve maatschappelijke partners maar om voor in de wijk actieve organisaties. Door goed beeld te hebben van de jongeren en hun behoeften kan daar tijdig op ingezet worden. E.e.a. impliceert een continue dialoog met de jongeren.

Project 5.4: Jongeren aan Zet

In de Leonardusbuurt is recent het project “Jongeren aan Zet” opgestart. In dit project gaan jongeren hand- en spandiensten verrichten voor met name de oudere wijkbewoners. Te denken valt aan tuinonderhoud, boodschappen doen of begeleiden bij een wandeling. Voor deze diensten kunnen zij “bonnen” krijgen die ze kunnen inzetten voor beloningsproducten, zoals bijvoorbeeld een bioscoopbon of cursus.

Hoofddoelstelling van dit project is dat de jongeren positieve ervaringen op doen, ze kansen krijgen en de leefbaarheid in de wijk verbetert. Tevens wordt voorzien in het aanbod van zorg- en gemaksdiensten voor ouderen, zoals omschreven bij project 5.2.

Mocht het project in de Leonardusbuurt daadwerkelijk succesvol blijken, dan wordt dit project ook uitgerold in de Annawijk.

Project 5.5: Matchmentorproject

Veel jongeren missen goede voorbeelden in hun omgeving. Om deze jongeren toch op de goede weg te zetten en kansen te bieden, is coaching belangrijk. In het zogenaamde “matchmentorproject” begeleidt een vrijwillige coach gedurende een aantal jaren een jongere op een aantal leefgebieden, zoals school, vrijetijd en thuissituatie.

Bouwsteen 6: Gezondheid

De Annawijk wordt gekenmerkt door een hoge kwetsbaarheid op het gebied van gezondheid, zowel lichamelijk als geestelijk. Dit is niet alleen te herleiden tot een minder gezonde leefstijl, maar er spelen ook omgevingsfactoren een rol. Zo nodigt de woonomgeving niet uit tot bewegen, spelen en het leggen van sociale contacten.

Om de kwetsbaarheid op het gebied van gezondheid te verminderen, zal integraal ingezet worden op de aanpak van de leefstijl, de woningen en woonomgeving. De aanpak van de kwaliteit van de woningen is al in bouwsteen 1 omschreven.

Project 6.1: Beïnvloeding van de leefstijl

De reeds eerder genoemde “achter de voordeur gesprekken” kunnen een belangrijke bijdrage vormen aan het signaleren van gezondheidsproblemen of dat deze in de toekomst kunnen optreden. Doordat men op een laagdrempelige manier bij de bewoners binnen komt kan men tijdig preventief optreden of doorverwijzen naar diverse vormen van gezondheidszorg. Doorverwijzing naar instanties in de wijk heeft hierbij de voorkeur. Te denken valt aan het houden van spreekuren in buurt St. Anna. Het aspect gezondheid dient dus nadrukkelijk bij deze gesprekken aan de orde te komen.

Project 6.2: Uitvoeren van maatregelen uit het rapport “Gezonde Annawijk”

In het rapport “Gezonde Annawijk” is door Movares onderzocht welke inrichtingsmaatregelen in de openbare ruimte kansrijk zijn om de gezondheid van de bewoners te stimuleren. Bij de inrichting van de openbare ruimte zullen aanbevelingen uit dit rapport worden meegenomen, waarbij in ieder geval ingezet wordt op het creëren van beweegroutes en het aanleggen van een beweegtuin. Met de inzet van buurtsportcoaches kunnen gezamenlijke activiteiten ontplooid worden die gericht zijn op bewegen en ontmoeting. Verder zal er aandacht zijn voor vergroening van de openbare ruimte hetgeen meer uitnodigt om naar buiten te gaan, te bewegen en ontmoeten. Een groenere openbare ruimte draagt tevens bij aan de klimaatadaptatie. Door vergroening wordt hittestress voorkomen en kan een beter klimaat worden gecreëerd.

Project 6.3: Aansluiting zoeken bij het project “Op eigen kracht naar een gezonde toekomst”

In de Binnenstad Oost wordt momenteel het project “Op eigen kracht naar een gezonde toekomst” uitgevoerd. Door intensieve samenwerking het uitvoeren van diverse projecten op het gebied van voeding, sport en bewegen wordt intensief gewerkt aan de bevordering van de gezondheid aldaar.

Genoemd project valt onder de kapstok van de stichting Jong Helmond Lekker Gezond. In overleg met deze stichting kan bekeken worden welke van hun initiatieven ook kunnen worden uitgerold in de Annawijk of specifiek kunnen worden ontwikkeld.

Bouwsteen 7: Schoon, heel en veilig

De Annawijk dient “schoon, heel en veilig” te zijn. Dit geluid is geregeld te horen uit de monden van de wijkbewoners, Dit is natuurlijk deels een taak van de overheid en de woningcorporaties, maar hang ook af van het (woon)gedrag van de bewoners van de Annawijk.

Naast een rol die politie, stadswacht, buurtbeheerder en –conciërges spelen bij de handhaving van leefregels, zal ook de bewoner van deze wijk zelf iets moeten doen. Vaak is het hun verkeersgedrag, onderhoud van tuin, vuilopslag en uitlaten van de hond die de leefbaarheid onder druk zetten.

Project 7.1: Toevoeging aan veiligheidsoverleg

Voorgesteld wordt dat de Annawijk, naast de Binnenstad Oost, Helmond West en de Waart, toegevoegd aan de agenda van het veiligheidsoverleg. Periodiek komen hierin vertegenwoordigers van gemeente, politie, stadswacht, woningcorporaties, LEVgroep en BJ Brabant samen om te komen tot onderlinge afstemming en taakverdeling bij zich voordoende vormen van overlast en onveiligheid, in met name de openbare ruimte. Problemen worden op deze wijze door meerdere partijen gecoördineerd aangepakt.

Project 7.2: Ondersteuning bij uitgroei van Buurtpreventie

Veel wijken in Helmond kennen zogenaamde buurtpreventieprojecten. Zo ook sinds kort de Annawijk. Bewoners werken acties samen aan de leefbaarheid en veiligheid in hun buurt. Dit kan op verschillende manieren: door onderlinge afspraken te maken, samen extra op te letten, door buurtactiviteiten te organiseren die de onderlinge verbondenheid ten goede komen.

De komende jaren zal extra ondersteuning worden geboden aan de verdere uitgroei van Buurtpreventie.

Project 7.3: Schoonhouden van de wijk (o.a. buurtschouw)

In dit project maken afgevaardigde van de gemeente, bewonersorganisaties, LEV-groep, politie en woningcorporaties periodiek een rondje door de wijk. Ze kijken waar pijnpunten liggen en maken afspraken hoe deze op te lossen. Ze houden zo de wijk “schoon, heel en veilig”.

Daarnaast kan periodiek, zeker tijdens de wijkaanpak, een containeractie worden gehouden. Hierin kunnen de bewoners hun grofvuil kwijt en wordt voorkomen dat dit illegaal beland op binnenterreinen, achterpaden en tuinen.

Project 7.4: Afstemming aannemers, politie en ingenieursbureau gemeente Helmond

Voor de periode waarin de bouwwerkzaamheden in de wijk plaatsvinden worden er concrete afspraken gemaakt over de veiligheid op en rond de bouwplaatsen. Denk daarbij aan het opruimen en bewaken van bouw materiaal en –materieel. Door een goede afstemming wordt diefstal, vandalisme en overlast tot een minimum beperkt.

Communicatie en participatie

Uitgangspunten

De revitalisering van de Annawijk bestaat, zoals uit Wijkontwikkelingsprogramma blijkt, uit een integrale aanpak. Zowel fysieke als maatschappelijke impulsen gaan hierbij hand in hand. De integrale aanpak blijkt ook uit het gegeven dat de gemeente en woCom weliswaar als kartrekkers fungeren, maar hierbij wel nadrukkelijk de bewoners, hun organisaties en de in de wijk actieve maatschappelijke partners willen betrekken.

In de ontwikkeling van de Annawijk speelt communicatie een essentiële rol. Daarbij gaat het zeer zeker niet alleen om informatievoorziening, maar juist om interactie met de diverse betrokkenen en het betrekken van hen bij de diverse initiatieven.

In dit hoofdstuk staat uiteengezet hoe en wanneer de communicatie en participatie wordt ingezet. Het spreekt voor zich dat afhankelijk van de aard en omvang van het initiatief de wijze van interactie kan variëren.

Communicatie: Doelstellingen en doelgroepen

Hoofddoelstelling

Het algemene communicatiedoel is dat een merendeel van de bewoners en andere betrokkenen overtuigd is van de noodzaak en voordelen van transformatie van de wijk.

Subdoelstellingen

- Direct betrokken wijkbewoners en andere belanghebbenden weten in hoofdlijnen waarom en op welke wijze hun wijk vernieuwt en wat hun inbreng is.
- De wijkbewoners vinden dat de plannen doorgevoerd moeten worden en hebben vertrouwen in de aanpak. Ze vinden dat de wijk er beter van wordt en daardoor kunnen ze trots zijn op hun wijk.
- De wijkbewoners denken en doen actief mee aan de participatie in de projecten. Daardoor krijgen ze meer binding met en vertrouwen in hun wijk.

Doelgroepen

De belangrijkste doelgroepen in de communicatie inzake de Annawijk zijn:

- Bewoners van de Annawijk algemeen, direct belanghebbenden, daarbij onderscheid maken tussen huiseigenaren en huurders
- Belangengroepen (w.o. Bewonersbelangengroep Annawijk) en verenigingen
- Huurdersbelangenvereniging De Vaart en bewonerscommissies
- Betrokken in de wijk actieve maatschappelijke partners, zoals de gemeente Helmond, woCom, de LEVgroep, BJ-Brabant, de politie, de stadswacht en nog vele andere ketenpartners
- Actieve wijkgremia

- Beslissingsbevoegde organen: College van burgemeester en wethouders, de gemeenteraad, directie en RvC van woon
- Medewerkers van gemeenten en woCom
- De in en rondom de wijk actieve en geïnteresseerde pers en media

Kortom, er wordt gecommuniceerd met: Publiek, Partners, Politiek en Pers, de zgn. 4 P'-s. Deze lijst is niet eindig; tijdens de wijkontwikkeling kunnen zich nieuwe doelgroepen aandienen.

Participatie: Meedenken en Meedoen

Participatie, zoals het hier is bedoeld, moet gezien worden als bewonersparticipatie of burgerparticipatie. Het gaat hierbij om het mede kunnen beïnvloeden van plannen of ontwikkelingen in de Annawijk, door het geven van een mening, reactie of het leveren van een bepaalde inhoudelijke bijdrage. Oftewel Meedenken en Meedoen.

Hierbij maken we onderscheid in 4 vormen van communiceren:

- Informeren
- Raadplegen
- Coproduceren
- Meebeslissen

Het is essentieel om aan te geven dat participatie in het algemeen niet leidt tot meebeslissen. Het nemen van een uiteindelijk besluit is in de meeste gevallen voorbehouden aan de gemeenteraad en de Raad van Commissarissen van woCom, alsmede de bestuurders van beide organisaties. Hierbij luisteren ze nadrukkelijk wel naar de inbreng van de diverse betrokkenen.

Meebeslissen kan wel concreet toepasbaar zijn op sommige deelplannen, zoals de inrichting van speelvoorzieningen en het benutten van bewonersbudgetten.

Vormen van participatie

Tijdens de komende wijkontwikkeling wordt per onderwerp of maatregel stilgestaan bij de vorm van participeren.

Bij elk onderdeel van het Wijkontwikkelingsprogramma kan één van de volgende drie participatiemodellen (of een combinatie daarvan) worden toegepast:

- Inventarisatiemodel:
Er vindt vooraf een inventarisatie van wensen en ideeën plaats, die vervolgens worden meegenomen in de planvorming
- Consultatiemodel:

Hierbij wordt een (concept)plan voorgelegd aan de wijkbewoners en/of bewonersbelangengroep. De gemaakte op- en aanmerkingen worden meegenomen in de verdere uitwerking van het (concept)plan

- Coproductiemodel:
Op basis van gezamenlijke sessies met de wijkbewoners wordt een plan gemaakt, waarbij vooraf duidelijke randvoorwaarden en kaders worden meegegeven

Tijdens de wijkontwikkeling dient per onderwerp of maatregel in het wijkontwikkelingsprogramma te worden stilgestaan bij de wijze van participeren. Voor de gehele wijkontwikkeling geldt dat de ontwikkelpartners in een dialoog met de doelgroep willen blijven.

De dialoog kan plaatsvinden op thema (bijv. duurzaamheid, veiligheid, parkeerregime, spelen) of op gebied (bijv. herinrichting van straten en pleinen). Op basis daarvan nemen de ontwikkelpartners – met behulp van communicatie – de bewoners en andere belanghebbenden mee in de transformatie van hun wijk.

Huisstijl en schrijfstijl

Huisstijl

Om herkenbaarheid van de wijkaanpak en communicatie te bevorderen wordt een eenduidige, reeds gehanteerde huisstijl, met bijbehorend logo gehanteerd. De belangrijkste drager in de huisstijl van de Annawijk is het logo met de plattegrond van de wijk en de titel 'Aan de slag in de Annawijk'. Dit logo komt op alle gezamenlijke uitingen terug. De logo's van de ontwikkelpartners worden minder prominent gecommuniceerd, maar laten wel zien wie de afzenders zijn.

Schrijfstijl

De ontwikkelpartners hebben besloten om in alle communicatie-uitingen de Nederlandse taal toe te passen. Er wordt geen gebruik gemaakt van vertalingen in andere talen. Het doel is namelijk dat alle inwoners van Nederland, en dus ook die van de Annawijk, de Nederlandse taal beheersen. De communicatie wordt ook zo veel mogelijk afgestemd op de ontvangers: de bewoners van de Annawijk. Dit betekent: geen technische en ambtelijke termen en gebruik maken van zo veel mogelijk visuele beelden als foto's, tekeningen, video en 3D-beelden, om zaken duidelijk te maken.

Voor en door de bewoners

Het is nadrukkelijk de bedoeling dat de communicatie zo veel mogelijk voor en door de bewoners tot uiting komt. In de nieuwsbrief bijvoorbeeld komen niet alleen de wethouders, directeuren en de projectleiders aan bod, maar ook de bewonersbelangengroep en andere betrokkenen.

Communicatiemiddelen

Voor de communicatie met en over de Annawijk worden de komende jaren de volgende middelen ingezet:

- Websites van de gemeente Helmond en woCom
- Buurtbrieven die periodiek in de wijk worden verspreid met actuele informatie
- Inloopbijeenkomsten voor bewoners en belanghebbenden
- Inzet van posters en advertenties om bijeenkomsten aan te kondigen
- Activiteiten om bewoners en andere belanghebbenden bekend te maken met en te betrekken bij bepaalde (deel)projecten. Het is dan ook vooral de bedoeling dat deze activiteiten en acties samen met de bewoners (ook kinderen) worden opgezet.
- Naast deze communicatie-instrumenten kan ook gebruik worden gemaakt van de standaard media van gemeente Helmond en woCom. Gedacht kan worden aan de informatiepagina's in het lokale weekblad en de huurderskrant van woCom.

Gedurende de wijkontwikkeling wordt voortdurend 'gemonitord' of een aanpassing of bijsturing van de communicatie of participatie nodig is. Tussentijdse reacties van bewoners en andere belanghebbenden op de communicatie worden hierin, waar mogelijk, meegenomen.

Projecten en activiteitenoverzicht

	Project	trekker	financiering	planning
	Wonen			
1.1	Groot onderhoud woningvoorraad	woCom	woCom	2018-2022
1.2	Sloop / nieuwbouw	woCom	woCom	2018-2020
1.3	Onderzoek toekomst duplexwoingen	woCom	woCom	2018
1.4	Toekomst binnenterreinen	woCom	woCom	2018-2019
	Openbare ruimte			
2.1	Herinrichting openbare ruimte	Gemeente	Gemeente	2018-2022
2.2	Opwaardering groen en speelruimten	Gemeente	Gemeente	2018-2022
2.3	Aanpak voortuinen	woCom	woCom	2019-2022
2.4	Beheersen parkeeroverlast	Gemeente	n.v.t.	2018-2020
	Sociale cohesie en participatie			
3.1	Project "aanpak achter de voordeur"	LEVgroep	woCom/ Gemeente	2018-2022
3.2	Bevorderen initiatieven straatniveau	LEVgroep	LEVgroep	2018-2022
3.3	Sociale Veerkracht dialoog	Gemeente/ Provincie	Provincie	2018
3.4	Bevorderen verenigingsleven	LEVgroep	LEVgroep	2019-2022
3.5	Spreiding doelgroepen	Gemeente	n.v.t.	2018-2019
	Werk en inkomen			
4.1	Inzet participatiecoaches	Gemeente	Senzer	2019-2022
4.2	Schuldhelpverlening	Gemeente	Gemeente	2018-2022
4.3	Bieden van collectieve voorzieningen	LEVgroep	LEVgroep	2018-2022
	Inzet op ouderen en jongeren			
5.1	Aanbod seniorenhuisvesting	woCom	woCom	2018-2020
5.2	Zorg & gemaksdiensten	LEVgroep	LEVgroep	2018-2022
5.3	Inzet op jongeren	LEVgroep	LEVgroep	2018-2022
5.4	Project "Jongeren aan zet"	LEVgroep	p.m.	2019-2022
5.5	Matchmentorproject	LEVgroep	LEVgroep	2019-2022
	Gezondheid			
6.1	Beïnvloeding leefstijl	LEVgroep	LEVgroep	2019-2022
6.2	Uitvoering rapport "Gezonde Annawijk"	Gemeente	Gemeente	2019-2022
6.3	"Op eigen kracht naar een gezonde toekomst"	Gemeente/ LEVgroep	p.m.	2019-2022
	Schoon heel en veilig			
7.1	Veiligheidsoverleg	Gemeente	n.v.t.	2018-2022
7.2	Uitgroei buurtpreventie	LEVgroep	LEVgroep	2018-2019
7.3	"Schoon, heel en veilig"	woCom/ Gemeente	woCom/ Gemeente	2018-2022
7.4	Afstemming bouwwerkzaamheden	Gemeente	n.v.t.	2018-2022